ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ
ਬਨਾਮ
63 ਮੂਨਜ਼ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2748-49 ਦੇ 2022)
ਅਪ੍ਰੈਲ 22, 2022
[ਡਾ. ਧਨੰਜ ਵਾਈ. ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਸੂਰਜ ਕਾਂਤ ਅਤੇ ਬੇਲਾ ਐਮ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1999: ਧਾਰਾਵਾਂ 2(ਸੀ), 2(ਡੀ), 4 ਅਤੇ 5 – ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ., ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ – ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਕੰਪਨੀ ਦੇ 99.99% ਸ਼ੇਅਰਹੋਲਡਿੰਗ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ - ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪੋਟ ਟਰੇਡਿੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ – ਇਸਨੇ ਆਪਣੇ ਟਰੇਡਿੰਗ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਉੱਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਪੀਰੀਅਡਾਂ ਨਾਲ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਲਾਂਚ ਕੀਤੇ – ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਟਰੇਡਿੰਗ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਉੱਤੇ 13,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ/ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ 5500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸੰਕਟ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੋਈ – ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਬਕਾਇਆ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ – ਚੂੰਕਿ ਇਸ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਲਈ ਕਾਫੀ ਪੈਸਾ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਰਾਜ ਨੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ 99.99% ਸ਼ੇਅਰਹੋਲਡਿੰਗ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕੀਤਾ – ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਕੇਵਲ ਬੰਬਈ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਸਮਾਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ; ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਪਰਿਪਕਵਤਾ ਉੱਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਪੈਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਵੈਟ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਵੱਲੋਂ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪਾਸ-ਥਰੂ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਹੈ; ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਮਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਕੇਵਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ ਗੋਦਾਮ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜੋ ਕਿ ਜਮਾਂ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਇਸ ਲਈ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਇੱਕ 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ' ਨਹੀਂ ਹੈ – ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ – ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕਰਨ ਲਈ ਵੈਧ ਹਨ – ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. 'ਪੈਸਾ' ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਐਸ.ਜੀ.ਐਫ. ਨੂੰ ਧਾਰਾ .2(ਸੀ) ਦੇ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਅਧੀਨ 'ਜਮਾਂ' ਦੇ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ

2(c) - ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਵਸਤੂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਭਰਪੂਰ ਸੀਮਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਇੱਕ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਹੈ ਅਧੀਨ 2(c) - ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੇਵਲ ਜੇ ਵਾਪਸੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ, ਬੋਨਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜੋੜਿਆ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਜਮ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ - ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੰਕੀਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਬਿਨਾ ਹੀ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ - ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

s. 2(c) ਅਤੇ 2(d) - ਜਮ੍ਹਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ - ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ।

s. 2(c) - ਜਮ੍ਹਾ ਅਧੀਨ - ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ - ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ।

s. 2(c) - ਜਮ੍ਹਾ ਅਧੀਨ - ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ - ਫੈਸਲਾ: ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ (ਜਦੋਂ ਮੈਂਬਰ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ) ਇੱਕ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਹੈ ਅਧੀਨ 2(c) ਦੇ ਐਕਟ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1999 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਧਾਰਾ 4 ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਇੱਕ ਡਿਫਾਲਟਿੰਗ ਇਕਾਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 30]

1.2 ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ a) ਇੱਕ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜੋ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਹੈ; ਅਤੇ (ਬੀ) ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(c) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ' ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਜਮ੍ਹਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(42) 'ਵਿਅਕਤੀ' ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਗਮਿਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਨਿਗਮਿਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 'ਜਮ੍ਹਾ' ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(c) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਜਮ੍ਹਾ' ਦੀ ਸਟੈਟਿਊਟਰੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: (i) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰ; (ii) ਅਜਿਹੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ; ਅਤੇ (iii) ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨਕਦ, ਕਿਸਮ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੇਵਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਵਿਆਜ, ਬੋਨਸ, ਲਾਭ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ। ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੱਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਾਹਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਸਰਿਤ ਹਨ ਜੋ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਤੋਂ (vii) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਾਹਰੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਸੇਬੀ ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਸ਼ੇਅਰ ਕੈਪੀਟਲ ਜਾਂ ਦੇਬੈਂਚਰ, ਬਾਂਡ ਜਾਂ ਹੋਰ ਯੰਤਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ (v) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾ, ਡੀਲਰਸ਼ਿਪ ਜਮ੍ਹਾ, ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਆਰਡਰ ਖਿਲਾਫ ਅਗਾਊ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ (i) ਤੋਂ (vii) ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਉਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 31][506-F-G; 507-ਏ; 508-B-F]

1.3 'ਜਮ੍ਹਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ' ਦਾ ਜੁਮਲਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉੱਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। 'ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ' ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਮਾਬੱਧ ਨਹੀਂ। [ਪੈਰਾ 32]

1.4 'ਜਮ੍ਹਾ' ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਇਸ ਦੇ ਚੌੜਾਈ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਵਿਵਸਥਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਸਵੀਕ□ਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। 'ਜਮ੍ਹਾ' ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਕੋਈ ਵੀ' ਸ਼ਬਦ ਪੰਜ ਵਾਰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; (i) ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਸੀਦ; (ii) ਕੋਈ ਵੀ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ; (iii) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ; (iv) ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਭ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਭ ਦੇ; ਅਤੇ (v) ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। [ਪੈਰਾ 33]

1.5 ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਨੋਂ ਇਜ਼ਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ 'ਕੋਈ ਵੀ' ਇਜ਼ਹਾਰ ਦੀ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਵਰਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਮੰਸ਼ਾ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਹੈ। ਕਈ ਹੋਰ ਰਾਜ ਅਧਿਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਜੋ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹਨ,

ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਸੀਦ ਬਲਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਵੀ ਸਮਝ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 35]

1.6 ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਦੇ ਦੂਜੇ ਘਟਕ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੈਸਾ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਵਾਪਸੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਦ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਾਭ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਆਜ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਵੀ) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮਾਂ, ਡੀਲਰਸ਼ਿਪ ਜਮਾਂ ਜਾਂ ਅਗਾਊ ਰਕਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਦੀ ਜਮਾਂ 'ਜਮਾਂ' ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ 25,000 ਰੁਪਏ ਜਮਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਪੈਸਾ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਜਮਾਂ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮਾਂ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਭ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਓਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿ NSEL ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਯਤਵ ਦੁਆਰਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਟਰੇਡਿੰਗ ਉੱਤੇ 16% ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੀ NSEL ਨੇ ਜਮਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 36]

1.7 ਬਾਇ-ਲਾਅ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ NSEL ਟਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ NSEL ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਹ ਰਸੀਦਾਂ 'ਜਮਾਂ' ਵਜੋਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, 'ਵਾਪਸੀ' ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਰੀਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਨਕਦ, ਕਿਸਮ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਵਿਆਜ, ਬੋਨਸ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਲਾਭ ਨਾਲ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਬਿਨਾਂ ਜਮਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਦੇ MPID ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਮਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਂਦੀ ਹੋਵੇ। ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਅਪਵਾਦ ਧਾਰਾ (ਵੀ) ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰ ਦੇ ਸਧਾਰਣ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ (ਏ) ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮਾਂ; (ਬੀ) ਡੀਲਰਸ਼ਿਪ ਜਮਾਂ; (ਸੀ) ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਰਕਮ; ਅਤੇ (ਡੀ) ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਆਰਡਰ ਖਿਲਾਫ ਅਗਾਊ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ 'ਜਮਾਂ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 37][510-ਈ-ਐਫ; 511-ਏ-ਬੀ]

1.8 ਟਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰ NSEL ਨੂੰ ਮਾਰਜਿਨ ਜਮਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ NSEL ਇੱਕ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ-SGF ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 4.12 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਉਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਰਜਿਨ ਜਮਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਾਰਜਿਨ ਜਮਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ NSEL ਦੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਟਰੇਡ ਕਰਨ ਲਈ 'ਲਾਜ਼ਮੀ' ਹੈ। ਨਿਯਮ 4.12 SGF ਨੂੰ 'ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮਾਂ' ਵਜੋਂ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਾਇ-ਲਾਅ 12.2.1 ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਜਮਾਂ' ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ SGF ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਜਮਾਂ' ਵਜੋਂ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪਵਾਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 'ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮਾਂ' ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਰੰਗ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) (ਵੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਵਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ: (i) ਟੋਕਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਬਿਆਨਾ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਐਡਵਾਂਸ ਪੈਸੇ), ਅਤੇ (ii) ਜ਼ਰੂਰੀ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਡਿਫਾਲਟ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ (ਡੀਲਰਸ਼ਿਪ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ) [ਪੈਰਾ 38][511-C-F]

1.9 ਐਸ.ਜੀ.ਐਫ. ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਫੰਡ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੰਡ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹਨ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਜਿੱਥੇ ਫੰਡ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ‘ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਾਇਤਵਾਂ’ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਰੰਮਤ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਵਪਾਰੀ ਮੈਂਬਰ (ਖਰੀਦਦਾਰ) ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਪਾਰੀ ਮੈਂਬਰ (ਵਿਕਰੇਤਾ) ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਫੰਡ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰੋਲ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਫੰਡ ਨੂੰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਿਕਿਉਰਿਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਫੰਡ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਸ.ਜੀ.ਐਫ. ਦੀਆਂ ਇਹ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਸ.ਜੀ.ਐਫ. ਨੂੰ ਨਾਮਵਾਰੀ ਵਿੱਚ 'ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ।ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. 'ਪੈਸਾ' ਐਸ.ਜੀ.ਐਫ. ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਦੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 4]

1.1.0 ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਮਾਨਤਾ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਵਿੱਚ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਫਿਰ ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਰਸੀਦ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਖਰੀਦਦਾਰ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਤੋਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਡੈਬਿਟ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਓਪਰੇਸ਼ਨਜ਼ ਵਿਭਾਗ ਵਿਕਰੀ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਮੋਡਿਟੀ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਓਪਰੇਸ਼ਨਜ਼ ਵਿਭਾਗ ਵਿਕਰੀ ਬ੍ਰੋਕਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਬ੍ਰੋਕਰ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਿਲਿਵਰੀ ਅਲੋਕੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਵੈਟ ਇਨਵਾਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਇੱਕ ਡਿਲਿਵਰੀ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਤੋਂ ਮਾਲ ਲੈਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਮੋਡਿਟੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਜਮ੍ਹਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਮੋਡਿਟੀ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਕਮੋਡਿਟੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਨਾਲ ਸਾਥ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਸਿਰਫ 'ਕਸਟਡੀ' ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਮੋਡਿਟੀ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ 'ਕਮੋਡਿਟੀ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ' ਦੇ ਫਰੇਜ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਮੋਡਿਟੀ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ 'ਤੇ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮੋਡਿਟੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਦਾਇਤਵ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਓਪਰੇਸ਼ਨਜ਼ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਅਨੁਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੇਲ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਮਕਾਲੀਨਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਡਿਲਿਵਰੀ ਨੋਟ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਮੋਡਿਟੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਕਮੋਡਿਟੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।'ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਰਸੀਦ' ਦਾ ਫਰੇਜ਼ ਬਾਈ-ਲਾਅ 2.96 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਹੈ ਜੋ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੋਡਿਟੀ ਨੂੰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਈ ਲਾਅ 4.20 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬਕਾਇਆ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੇਣ ਜਾਂ ਲੈਣ ਦੁਆਰਾ ਸੈਟਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ (ਕਮੋਡਿਟੀ ਨੂੰ) ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਿਜਨਸ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਦੁਆਰਾ ਨਿਲਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਈ-ਲਾਅ 10.11 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੇਅਰਹਾਉਸਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਕਮੋਡਿਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ 'ਸੇਵਾਵਾਂ' ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੀਮਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਵੇਅਰਹਾਉਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ (ਜਦੋਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਅਧੀਨ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਹੈ। [ਪੈਰਾ 42]

1.11ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੈਧ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਵਰਗੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਧਾਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਤ੍ਰਿਮ ਅਰਥ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵਰਤ ਸਕਦੀ ਹੁੰਦੀ। ਪਰੰਤੂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਐਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਸਤੂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੁੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਵਸਤੂ ਦੇ ਆਂਤਰਿਕ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ। ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦਾ ਮੁੱਲਵਾਨ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਨਿਰਮਾਣ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਵੇ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ

ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ 'ਜਮਾ' ਅਤੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ' ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਫਰੇਜ਼ ਸਿਰਫ ਕੀਮਤੀ ਧਾਤੂਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਸਤੂਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਵਪਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੀਆਂ। [ਪੈਰਾ 43]

1.12ਜੋੜੀ ਗਈ ਕਾਂਟਰੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਨੋਖੀ ਵਪਾਰਕ ਮੌਕੇ ਵਜੋਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਟੀ+2 ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਖਰੀਦੇਗਾ (ਜਿਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਟੀ+2 ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ) ਅਤੇ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਟੀ+25 ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਵੇਚੇਗਾ (ਜਿਸ ਦਾ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਟੀ+25 ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ)। ਦੋਨੋਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਮਿਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਮਤ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 16% ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਪਾਰ ਸਟਾਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ, ਮਾਨਤਾ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਜਾਂਚ, ਧੂੰਆਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਸ਼ਵਾਸਿਤ ਰਿਟਰਨਜ਼ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਭਾਵੇਂ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਜਮਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਜਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਜਮਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 45]

1.13 ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੇਵਲ ਜੇ ਵਾਪਸੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ, ਬੋਨਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜੋੜਾ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ MPID ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 2(c) ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਵਿਆਜ, ਬੋਨਸ, ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਜੋੜਾ ਲਾਭ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਜੋੜਾ ਲਾਭ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਣਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ; ਦੂਜਾ, ਕਿ u/ 2(c) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਧਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬਲਕਿ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੀਮਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ MPID ਐਕਟ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੰਕੀਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। MPID ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀਆਂ ਹਨ, ਵੈਧ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 61, 66][535-C- 6; 536-F]

63 ਮੂਨ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ (2019) 18 SCC 401; ਨਿਊ ਹੋਰਾਈਜ਼ਨ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰ ਪਾਂਡੀਚੇਰੀ (2012) 10 SCC 575 : [2012] 8 SCR 874; ਕੇਕੇ ਭਾਸਕਰਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (2011) 3 ਐਸਸੀਸੀ 793 : [2011] 3 SCR 527; ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਐਸ ਪਲਾਨੀਚਾਮੀ (2017) 16 SCC 384 : [2017] 4 SCR 34; ਪੀਜੀਐਫ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ (2015) 13 SCC 50 : [2013] 6 SCR 32; ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਬਨਾਮ ਸੀਈਸੀ (1978) 1 SCC 405 : [1978] 2 SCR 272; ਇੰਦਰ ਸਰਮਾ ਬਨਾਮ VKV ਸਰਮਾ (2013) 15 SCC 755 : [2013] 14 SCR 1019; ਵਿਜੇ ਸੀ. ਪੁਲਜਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2005) 4 CTC 705 (Bom); ਨਿਊ ਹੋਰਾਈਜ਼ਨਜ਼ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪਾਂਡੀਚੇਰੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ (2012) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 575 : [2012] 8 SCR 874; ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵਿਜੇ

ਸੀ. ਪੁਲਜਲ (2012) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 599; ਸੋਨਲ ਹੇਮੰਤ ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾ□ਟਰ ਰਾਜ (2012) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 60; ਸੋਮਾ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ (2013) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 677; [2013] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 328 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਬ੍ਰਾਇਨ ਏ ਗਾਰਨਰ, ਬਲੈਕਸ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (11 ਐਡ. ਥਾਮਸਨ ਰਾਇਟਰਸ) – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

(2019) 18 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 401 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 11 (ਬਾਰਾਂ)

[2012] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 874 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 13 (ਤੀਜਾ)

[2011] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 527 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 13 (ਤੀਜਾ)

[2017] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 34 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 13 (ਤੀਜਾ)

[2013] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 32 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 13 (ਤੀਜਾ)

[1978] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 272 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 14 (ਨੰ ਬੀ)

[2013] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1019 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 32

[2012] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 874 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 55

(2012) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 599 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 56

(2012) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 601 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 56

[2013] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 328 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 56

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2748-49 ਦੇ 2022।

22.08.2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਬੰਬਈ ਦੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 508 ਦੇ 2017 ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1181 ਦੇ 2018।

ਨਾਲ

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2750-51 ਦੇ 2022

ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਜਯੰਤ ਮਹਿਤਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰਾਹੁਲ ਚਿਤਨਿਸ, ਸਚਿਨ ਪਾਟਿਲ, ਆਦਿਤਯ ਏ. ਪਾਂਡੇ, ਜਿਓ ਜੋਸਫ, ਮਿਸ ਸ਼ਵੇਤਲ ਸ਼ੇਪਾਲ, ਸਿੱਧਾਰਥ ਸਿਨਹਾ, ਤਥਾਗਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਿਸ ਜਾਹਨਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਰਾਵਤ, ਆਦਿਤਯ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਹਾਜਨ, ਮਿਸ ਸੰਜਨਾ ਸੈਡੀ, ਭੂਸ਼ਣ ਸ਼ਾਲੀਗ੍ਰਾਮ, ਸੰਯਤ ਲੋਧਾ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਡਾ. ਐਸ. ਐਮ. ਸਿੰਘਵੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮਹੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ, ਅੰਕੁਰ ਸੈਗਲ, ਅਰਵਿੰਦ ਲਖਾਵਤ, ਮਿਸ. ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਵੋਰਾ, ਮਿਸ. ਮਿਸ਼ਾ ਰੋਹਤਗੀ, ਅਮਿਤ ਭੰਡਾਰੀ, ਮਿਸ. ਮਾਨਸੀ ਤਨੇਜਾ, ਮਿਸ. ਆਯੁਸ਼ੀ ਅਮੋਦ, ਕਰਨ ਵਰਮਾ, ਈ. ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਮਿਸ. ਅਨਿੰਦਿਤਾ ਮਿਤਰਾ, ਅਖਿਲ ਸੱਚਰ, ਸੰਗਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਮਿਸ. ਜੈਸਮੀਨ ਦਮਕੇਵਾਲਾ, ਮੈਸਰਜ਼ ਲੀਗਲ ਆਪਸ਼ਨਜ਼, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਡਾ. ਧਨੰਜ਍ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਵਿਸ਼ਾ ਸੂਚੀ

ਏ. ਤੱਥ 3*

ਬੀ. ਦਲੀਲਾਂ 17*

ਸੀ. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 25*

ਸੀ. 1 ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦਾ ਢਾਂਚਾ 25*

ਸੀ. 2 ਐਨ.ਐਸ.ਈ. ਦਾ ਢਾਂਚਾ 27*

ਸੀ. 3 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਅਤੇ 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਨ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ: ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਅਤੇ 2(ਡੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 40*

ਸੀ. 3.1 ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ: ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ... 46*

ਸੀ. 3.2 ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ: ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾਂ 49*

ਸੀ.4 ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ 55*

ਸੀ. 4.1 ਗ੍ਰਾਂਟ ਥੋਰਨਟਨ ਰਿਪੋਰਟ 55*

ਸੀ. 4. 2 63 ਮੂਨਜ਼ ਫੈਸਲਾ 56*

ਸੀ. 5 ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ 65*

ਸੀ. 6 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 71*

1. ਅਪੀਲ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 22 ਅਗਸਤ 2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉੱਠੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਟਰੈਸਟ ਆਫ ਡਿਪੋਜ਼ਿਟਰਜ਼ (ਇਨ ਫਾਇਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਐਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟਸ) ਐਕਟ 19991$_{SUPERSCRIPT}$ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਪੋਟ ਐਕਸਚੇਂਜ ਲਿਮਿਟੇਡ2$_{SUPERSCRIPT}$ ਦੀ 99.99% ਸ਼ੇਅਰਹੋਲਡਿੰਗ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੀ

1 “ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ”
2 “ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ.”

* ਸੰਪਾਦਕੀ ਨੋਟ : ਪੰਨਾ ਗਿਣਤੀ ਮੂਲ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

NSEL ਐੱਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਡੀ) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ' ਹੈ।

ਏ. ਤੱਥ

2. NSEL ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ 1956 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਫਾਇਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਲਕ ਵਾਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਜੋ ਹੁਣ 63 ਮੂਨਜ਼ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 5 ਜੂਨ 2007 ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਫਾਰਵਰਡ ਕੰਟਰੈਕਟਸ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ 19524 ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ NSEL 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇੱਕ-ਦਿਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਾਲੇ ਫਾਰਵਰਡ ਕੰਟ੍ਰੈਕਟਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ। NSEL ਨੇ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪੋਟ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। NSEL ਨੇ ਆਪਣੇ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਪੀਰੀਅਡਾਂ ਨਾਲ ਕੰਟ੍ਰੈਕਟਸ ਲਾਂਚ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਕਿ T+0 ਤੋਂ T+36 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਹਨ। 'T' ਟ੍ਰੇਡ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਜਦੋਂ ਟ੍ਰੇਡ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ +0 ਜਾਂ +36, ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਪਾਰਕ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਸਤੂ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

3 “FCIL ਜਾਂ 63 ਮੂਨਜ਼”4 “FCRA” ਵਿੱਚ T+2 ਕੰਟ੍ਰੈਕਟ ਦਾ ਵਿਕਰੇਤਾ)। ਖਰੀਦ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਉਹ ਮੁਨਾਫਾ ਹੈ ਜੋ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਟ੍ਰੇਡ ਰਾਹੀਂ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਫਲੋ ਚਾਰਟ ਜੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

4. ਜੋੜੀ ਗਈ ਕੰਟ੍ਰੈਕਟਸ ਦੀ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਕਦਮ-ਦਰ-ਕਦਮ ਵਰਣਨ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

(i) ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦਾ ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਜੋ ਪਲੈਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੋਦਾਮ 'ਚ ਕਮਾਡਿਟੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਤਰਾ ਰੱਖਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਗੋਦਾਮ ਇੱਕ ਗੋਦਾਮ ਰਸੀਦ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ;

(ii) ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਪਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਬ੍ਰੋਕਰ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਮਾਡਿਟੀ ਗੋਦਾਮ 'ਚ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਆਰੀ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਕਾਂਟਰੈਕਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਲੈਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਕਮਾਡਿਟੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;

(iii) ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਾ ਵਪਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਬ੍ਰੋਕਰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਵਪਾਰੀ ਪਲੈਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਮਾਡਿਟੀ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰ ਦਾਖਲ ਕਰੇਗਾ;

(iv) ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਰੀਦ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੂੰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਮੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਮਾਡਿਟੀ, ਕੀਮਤ, ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ;

(v) ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਪਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਚਾਰ ਕਰੇਗਾ;

(vi) ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਵਪਾਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇ-ਇਨ ਅਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਦਾਇਤਵ ਰਿਪੋਰਟ ਅਗਾਊ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ;

(vii) ਅਗਲੇ ਦਿਨ (ਅਰਥਾਤ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੀ ਤਾਰੀਖ) 'ਤੇ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਵਪਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਪੇ ਇਨ ਦਾਇਤਵਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਡੈਬਿਟ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਖਾਤੇ 'ਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦਾ ਓਪਰੇਸ਼ਨਜ਼ ਵਿਭਾਗ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ।

ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦਾ ਡਿਲੀਵਰੀ ਵਿਭਾਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨਜ਼ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਗੋਦਾਮ ਰਸੀਦਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਮਾਡਿਟੀ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਓਪਰੇਸ਼ਨਜ਼ ਵਿਭਾਗ ਵਿਕਰੀ ਬ੍ਰੋਕਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ 'ਚ ਖਰੀਦ ਮੂਲ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਬ੍ਰੋਕਰ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਲੀਵਰੀ ਅਲੋਕੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਕਮਾਡਿਟੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ

(viii) ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਫਿਰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀਆਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਗੈਰ-ਮੈਂਬਰ ਕਲਾਇੰਟ/ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਕਮੋਡਿਟੀ ਦੇ ਵੈਟ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਸੇਲ ਇਨਵਾਇਸ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗਾ। ਡਿਲੀਵਰੀ ਅਲੋਕੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਵੈਟ ਪੇਡ ਇਨਵਾਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਇੱਕ ਡਿਲੀਵਰੀ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਗੋਦਾਮ ਤੋਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਾਏਗਾ। ਜੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਨਾ ਲੈਣ ਦਾ ਚੁਣਾਵ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਮੋਡਿਟੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

5. 27 ਅਪ੍ਰੈਲ 2012 ਨੂੰ, ਉਪਭੋਗਤਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਖਾਵਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਛੋਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। 12 ਜੁਲਾਈ 2012 ਨੂੰ, ਡੀ.ਸੀ.ਏ. ਨੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਨੁਬੰਧ ਅਗਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਨੁਬੰਧ ਮਿਆਦੀ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਤੇ ਸੁਲਝਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੁਲਾਈ 2013 ਵਿੱਚ, ਲਗਭਗ 13,000 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜੋ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਟ੍ਰੇਡ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੋਰ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਲਗਭਗ ਰੁਪਏ 5,600 ਕਰੋੜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ 31 ਜੁਲਾਈ 2013 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਪੋਟ ਐਕਸਚੇਂਜ ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰਕੁਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬਕਾਇਆ ਅਨੁਬੰਧਾਂ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਨੂੰ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਨੁਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ 6 ਅਗਸਤ 2013 ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ 6,032 ਕਰੋੜ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਾਲੇ ਪਰਿਆਪਤ ਸਟਾਕ ਹਨ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ 14 ਅਗਸਤ 2013 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪੇ-ਇਨ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੇ 16 ਅਗਸਤ 2013 ਤੋਂ ਪੇ-ਇਨ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਅਤੇ 20 ਅਗਸਤ 2013 ਤੋਂ ਪੇ-ਆਉਟ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਨੂੰ ਹਰ ਹਫਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ 16 ਅਗਸਤ 2013 ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਬਕਾਇਆ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਘਟਦੇ ਬੈਲੈਂਸ 'ਤੇ 8% ਸਾਲਾਨਾ ਦਰ 'ਤੇ ਸਾਦਾ ਵਿਆਜ ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਪੋਟ ਐਕਸਚੇਂਜ ਲਿਮਿਟੇਡ
ਸਰਕੁਲਰ
ਅਗਸਤ 14, 2013

“ਡੀ.ਸੀ.ਏ.”

ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸ਼ਡਿਊਲ

ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ, ਬਾਈ-ਲਾਅਜ਼ ਅਤੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕੁਲਰ ਨੰਬਰ NSEL/TRD/ 2013/065/ ਮਿਤੀ ਜੁਲਾਈ 31 2013 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਸ਼ਡਿਊਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸ਼ਡਿਊਲ ਅਚਾਨਕ ਟਰੇਡਿੰਗ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ, ਲਿਕੁਇਡਿਟੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਿਮਿਟ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ

ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇ ਇਨ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ। ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਸ਼ਡਿਊਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਭੁਗਤਾਨ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਵੇ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੇ ਦਾਇਤਵ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ:

1. ਐਕਸਚੇਂਜ ਪੇ-ਇਨ ਅਨੁਸੂਚੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗਾ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ, 16 ਅਗਸਤ, 2013 ਅਤੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਤੋਂ ਪੇ-ਆਊਟ, 20 ਅਗਸਤ, 2013 ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਰੈਕ ਹਫ਼ਤੇ.

2. ਐਕਸਚੇਂਜ ਹਰ ਇੱਕ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਸੂਲੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਫ਼ਤਾ ਕੈਲੰਡਰ ਇਸ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਅਧੀਨ ਹਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਚੈਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਪੂਰਾ ਭੁਗਤਾਨ. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਬਾਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਾਅ ਕਰੇਗਾ ਕਾਨੂੰਨ.

3. ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਅਗਸਤ 16, 2013 ਦੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ.

4. ਅਨੁਸੂਚੀ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਸਾਰੇ ਵਾਅਦੇ ਜ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਅਦਾਇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੋਸਟ-ਮਿਤੀ ਵਾਲੇ ਚੈਕ ਜਾਂ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇ ਪੱਤਰ।

5. ਮੈਂਬਰ/ਗਾਹਕ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਬਕਾਇਆ ਬਕਾਇਆ 16 ਅਗਸਤ 2013 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੈ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਵਿਆਜ ਦਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਬਕਾਇਆ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ 8% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ। ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

6. ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕੈਲੰਡਰ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੇ ਅਤੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ
ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਪੋਟ ਐਕਸਚੇਂਜ ਲਿਮਿਟੇਡ ਲਈ
ਸੰਤੋਸ਼ ਮਾਨਸਿੰਘ
ਸਹਾਇਕ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ”

6. 19 ਸਤੰਬਰ 2014 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 23 ਜੁਲਾਈ 2008 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਛੋਟ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ। ਫਾਰਵਰਡ ਮਾਰਕੀਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ6$_{SUPERSCRIPT}$ ਨੇ ਡੀ.ਸੀ.ਏ. ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰਾਂ 'ਤੇ, ਭਾਵ 63 ਮੂਨਜ਼ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। 27 ਅਗਸਤ 2013 ਨੂੰ, ਐਫ.ਐਮ.ਸੀ. ਨੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੀ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਆਡਿਟ ਗ੍ਰਾਂਟ ਥੋਰਨਟਨ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ. ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 209ਏ ਅਧੀਨ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਅਤੇ 63 ਮੂਨਜ਼ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਕਨਾਮਿਕ ਆਫੈਂਸਿਜ਼ ਵਿੰਗ ਨੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਅਤੇ 63 ਮੂਨਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਅਤੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਬ੍ਰੋਕਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਅਤੇ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ।

7. ਪੰਕਜ ਰਾਮਨਰੇਸ਼ ਸਰਾਫ, ਵੋਸਟਾਕ ਫਾਰ ਈਸਟ ਸਿਕਿਊਰਿਟੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜੋ ਨਿਵੇਸ਼, ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ, ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨੇ 30 ਸਤੰਬਰ 2013 ਨੂੰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ., 25 ਕਰਜ਼ਦਾਰ/ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਬ੍ਰੋਕਰਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਹੁਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ 1860 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 120ਬੀ, 409, 465, 468,471,474 ਅਤੇ

477ਏ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੀ+2 ਅਤੇ ਟੀ+25 ਕੰਟਰੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਇੱਕ-ਦਿਨ ਅਗਾਊ ਕੰਟਰੈਕਟਾਂ ਦੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਨੂੰ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਟਰੈਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਦੇਣਦਾਰੀ 202 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। 14 ਅਗਸਤ 2013 ਨੂੰ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬ੍ਰੋਕਰ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਬਕਾਇਆ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸ਼ੈਡਿਊਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ 'ਝੂਠੀ' ਗੋਦਾਮ ਰਸੀਦਾਂ ਦੁਆਰਾ 'ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼' ਦਾ ਵਪਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ (ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ) ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ 'ਟ੍ਰੱਸਟੀ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ ਗਬਨ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਹ6$_{SUPERSCRIPT}$“ਐਫ.ਐਮ.ਸੀ.”7ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 216 ਦੇ 2013 ਦਾ ਭਰੋਸਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ8 ਨੂੰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

8. ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਕੇਸ ਨੂੰ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ' ਨਹੀਂ ਹੈ। 1 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਲੀਆਂ ਵਜ੍ਹਾਵਾਂ ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

(i) ਦੇ ਦੌਰਾਨ EOW ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ NSEL ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਇਹ ਸੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ NSEL ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਕਤ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 14% ਤੋਂ 16% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਸਥਿਰ ਰਿਟਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ;

(ii) ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਸਨ ਮਾਲ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਡਿਲਿਵਰੀ ਦੇ ਨਾਲ. ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, NSEL ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ। ਰਿਕਾਰਡ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਸਨ NSEL ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਾਰਨ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਵਪਾਰਕ ਮੈਂਬਰ;

(iii) MPID ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(d) 'ਵਿੱਤੀ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਸਥਾਪਨਾ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਸਕੀਮ. MPID ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (c) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ 'ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸੰਮਲਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ। NSEL ਤੋਂ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੇਅਰਡ ਕੰਟਰੈਕਟਸ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਦੀ ਰਸੀਦ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 14 ਤੋਂ 16% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੇਗੀ ਰਿਟਰਨ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣਗੇ 'ਜਮਾ'; ਅਤੇ

(iv) ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। NSEL ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਾਅ ਹੈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਡਿਸਚਾਰਜ.

8 “SGF” 9 “EOW” 10 ਇਹ ਕੇਸ 2014 ਦੇ MPID ਕੇਸ 1 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

: 9. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 21 ਸਤੰਬਰ 2016 ਨੂੰ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧਤ ਅੰਸ਼ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਨੰਬਰ MPID 2016/C.R.541/B/Poll II:- ਜਿਥੇ ਕਿ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਵਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਐਮ/ਐਸ ਲਾ-ਫਿਨ ਫਾਇਨੈਂਸਿਅਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਐਮ/ਐਸ ਲਾ-ਫਿਨੈਂਸਿਅਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਕਹੇ ਗਏ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਨ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ) ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਮਾਂ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਚੂਕ ਕੀਤੀ ਹੈ,

ਅਤੇ ਜਿਥੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਹੇ ਗਏ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ/ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਜਮਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ;

ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹੇ ਗਏ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ/ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਮਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

ਹੁਣ, ਇਸ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1), ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਟਰੈਸਟ ਆਫ ਡਿਪਾਜਿਟਸ (ਇਨ ਫਾਇਨੈਂਸਿਅਲ ਐਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 2000 (ਮਹਾ. XVI ਆਫ 2000) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਕਹੇ ਗਏ ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ/ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕਰਦੀ ਹੈ।"

10. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 26 ਅਕਤੂਬਰ 2016 ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ MPID ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 21 ਸਤੰਬਰ 2016 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕੀਤਾ। MPID ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 14, 19 ਅਤੇ 300-ਏ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

"ਅ. ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ MPID ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਅਤੇ 19 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ LTD. [ਡਾ. ਧਨੰਜ वाई ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 300-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ;

b. ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 21.09.2016 (ਜੋ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ-ਐਸ ਵਿੱਚ ਹੈ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਸਾਈਡ ਕਰਨ ਲਈ;

c. ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਸਰਟੀਓਰਾਰੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 21.09.2016 ਨੂੰ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਸਾਈਡ ਕਰਨ ਲਈ।

(ii) ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੰਬਈ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਸਮਾਨ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਬੋਝ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਿਪੱਕਤਾ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵੈਟ ਵਿਕਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਸਿਰਫ ਪਾਸ ਥਰੂ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ;

(iii)ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਨੋਟਸ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਜਾਂ ਕਮੋਡਿਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਸੂਰਦ ਰਿਟਰਨ ਹੋ। ਬਲਕਿ, ਖਰੀਦ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਅਤੇ ਵੇਚ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੀ ਉਹ ਮੁਨਾਫਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਦੋਨੋਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਮੋਡਿਟੀ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਸੀ। ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੇਚ ਕਾਂਟਰੈਕਟ (ਜੋ ਕਿ ਦੂਜਾ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਹੈ) ਦਾ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;

(iv)ਟਰੇਡਰਾਂ ਦੀ ਲੇਜਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਤਰਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ/ਡੈਬਿਟ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟਰੇਡਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਕਮ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪੇ-ਇਨ ਅਤੇ ਪੇ-ਆਉਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਟਰੇਡਰਾਂ ਦੇ ਲੇਜਰ ਖਾਤਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ;

(v)ਸ੍ਰੀ ਪੰਕਜ ਸਰਾਫ ਨੇ ਆਪਣੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨਾਲ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਲੈਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਟਰੇਡਿੰਗ ਸਫਲ ਸੀ ਜਦ ਤੱਕ ਹੋਰ ਵਪਾਰਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਿਆ ;

(vi)ਲੈਣ-ਦੇਣ ਗਲਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਪਾਰ ਦੀਆਂ ਬਕਾਇਆ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਵਿਤਰਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀਆਂ। 31 ਜੁਲਾਈ 2013 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 24 ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਟੀ+25 ਦਿਨਾਂ 'ਤੇ ਕਮੋਡਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਮਾਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੂੰ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕੋਈ 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਕਿਉਂਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਕਮੋਡਿਟੀਆਂ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਕੇਵਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ ਗੋਦਾਮ ਸ਼ੁਲਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜੋ ਕਿ 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ;

(vii)ਈ.ਓ.ਡਬਲਿਊ. ਨੇ 4 ਅਗਸਤ 2014 ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ (ਸੱਤਵੀਂ) ਕਿ ਇਹ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਾਇਤਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਜੇ ਟਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੋਡਿਟੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਈ.ਓ.ਡਬਲਿਊ. ਦਾ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, 16 ਅਗਸਤ 2013 ਨੂੰ ਐਫ.ਐਮ.ਸੀ. ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਸੀ;

(viii) ਕੇਵਲ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਿ ਇੱਕ ਬ੍ਰੋਸ਼ਰ ਵਿੱਚ 14 ਤੋਂ 16% ਪ੍ਰਤੀ ਵਰ੍ਹਾ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀਡ ਆਮਦਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(ix) ਜੇਕਰ NSEL ਅਤੇ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਇਹ IPC ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 465 ਅਤੇ 467 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। NSEL ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(x) ਉੱਚ ਤੋਂ ਉੱਚ, ਚੂੰਕਿ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ T+25 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ'

ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(xi) ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕਿਸਮ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਜਮ੍ਹਾ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ;

(xii) 63 ਮੂਨਜ਼ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ MPID ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ;

(xiii) 17 ਡਿਫਾਲਟਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਨੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਹੈ;

(xiv) ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਇੱਕ ਡਿਫਾਲਟਿੰਗ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਹੈ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ□ਹ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਨੇ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਇੱਕ 'ਡਿਫਾਲਟਰ' ਵਜੋਂ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ IPC ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 409,465, 467,468, 471 ਅਤੇ 474 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਸਨ;

(xv)ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੂੰ 'ਵਿਆਪਕ ਦਾਇਰਾ' ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗਲਤ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇ.ਕੇ. ਭਾਸਕਰਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸੋਨਲ ਹੇਮੰਤ ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਅਤੇ ਪੁੱਡੂਚੇਰੀ ਵਿੱਚ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਐਕਟਸ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਪਾਰੀ ਮਟੇਰੀਆ; ਹਨ

(xvi)24 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ ਦੁਆਰਾ, ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੋੜਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਇਸ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰਕਮ ਰੁ. 4822.53 ਕਰੋੜ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਰੁ. 8547 ਕਰੋੜ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਜੋੜੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਤੋਂ ਰੁ. 2200 ਕਰੋੜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਆਦੇਸ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ; ਅਤੇ

(xvii)ਯੂ.ਐਸ. ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਟਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹਨ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਰੁੱਧ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਬੀ. ਸਬਮਿਸ਼ਨਜ਼

12. ਸ੍ਰੀ ਜਯੰਤ ਮਹਿਤਾ, ਵੱਡੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਨੇ ਕਿਹਾ:

(i) ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਵਿੱਚ 'ਜਮਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;

(ii) ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸਮ (ਵਸਤੂਆਂ ਰਾਹੀਂ) ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਤੋਂ ਵਸਤੂਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ ਜਮਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ;

(iii) ਇੱਕ ਜੋੜੀ ਗਈ ਕੰਟਰੈਕਟ ਰਾਹੀਂ, ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਾ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕ ਖਰੀਦ ਕੰਟਰੈਕਟ ਖਰੀਦੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੇਚੇਗਾ ਲਿਮਿਟੇਡ. [ਡਾ. ਧਨੰਜ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

NSEL ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਨੂੰ NSEL ਵੱਲੋਂ ਖਰੀਦਣ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ 14-16% ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਪਸੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(iv) NSEL ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ ਨਕਦੀ (ਬੇਲੀ) ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਬੇਲੀ ਹੈ;

(v) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ MPID ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਖਿਲਾਫ ਐਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਹੋਰ, ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ MPID ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ

(vi) ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਚੱਕਰ ਇਸ ਲਈ ਟੁੱਟਿਆ ਕਿਉਂਕਿ:

(a) NSEL ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਇ-ਲਾਅਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾ ਕੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਖਰੀਦਣ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ; ਅਤੇNONE NONE

(b) ਖਰੀਦਣ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਇਕ ਜੋੜੀ ਗਈ ਕੰਟਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਲੁਭਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਤੇ ਕਿ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਵਿੱਚ ਕਮੋਡਿਟੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ ਅਤੇ NSEL ਕਾਉਂਟਰ-ਗਾਰੰਟਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ, NSEL ਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵੇਅਰਹਾਉਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ।NONE NONE

13. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ:

.(i) NSEL ਦੀ ਧਾਰਾ 2(d) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਨ ਹੈ MPID ਐਕਟ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੇ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(c)। NSEL ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ 'ਕਿਸਾਨ' ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਜੋੜੇ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਵਸਤੂਆਂ, ਈ-ਸੀਰੀਜ਼ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ। NSEL ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ;

(ii) ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਟਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ NSEL ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ;

(iii) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਊ ਹੋਰਾਈਜ਼ਨ ਸੁਗਰ ਮਿਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪੁਡੂਚੇਰੀ ਸਰਕਾਰ18 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ' ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕੰਪਨੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇ.ਕੇ. ਭਾਸਕਰਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ19, ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਐਸ. ਪਲਾਨੀਚਾਮੀ20, ਅਤੇ ਪੀ.ਜੀ.ਐਫ. ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ21 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;

(iv) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 63 ਮੂਨਜ਼ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ

ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋੜੀ ਗਈ ਕੰਟਰੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸੌਦਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਵਿੱਤੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ; ਅਤੇ

(v) ਜਵਾਬੀ ਪਾਸੇ ਲਈ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਚਾਰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

14. ਡਾ. ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ, ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਪਾਸੇ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ:

(i) ਵਸਤੂ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਟੀ+2 ਤੇ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਟੀ+25 ਤੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਹੁਕਮਾਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੇਵਲ ਇਹ ਤਰਕ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟਿੰਗ ਵਪਾਰ ਮੈਂਬਰ (ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨਹੀਂ) 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ' ਹਨ;

(ii) ਰਾਜ ਨੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਨੂੰ 'ਡਿਫਾਲਟਰ ਕੰਪਨੀਆਂ' ਅਤੇ 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ' ਵਜੋਂ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ 31 ਮਾਰਚ 2017 ਅਤੇ 24 ਮਾਰਚ 2018 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਡਿਫਾਲਟਰ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(iii) ਈ.ਓ.ਡਬਲਿਊ. ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੂਰੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਟ੍ਰੇਲ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੱਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਸਾ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ;

(iv) ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਖਰੀਦਦਾਰ) ਨੇ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਾਇਆ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟਰ ਮੈਂਬਰ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਹੈ;

(v) ਭਾਵੇਂ ਜੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫੈਸਲਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਆਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਆਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਅਤੇ 63 ਮੂਨਜ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵੀ ਝੱਲਣੇ ਪੈਣਗੇ;

(vi) ਮੌਜੂਦਾ ਬਕਾਇਆ ਦਾਵੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ 4,676 ਕਰੋੜ ਹੈ, ਰੁਪਏ 6000 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

(vii) ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਵਸੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧਿਆ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਰੁਪਏ 3,397 ਕਰੋੜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ/ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ 136.98 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ 760 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਕੀ ਹੈ;

(viii) ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਮਲਦਾਰੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਚੂੰਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਮਾਂ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਨੁਚਛੇਦ 32 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਅਮਲਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

(ix) NSEL ਨੂੰ ਕੋਈ 'ਜਮਾ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ MPID ਐਕਟ ਦੇ 2(c) ਤੋਂ:

(a) ਸੰਪੱਤੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਮਿਊਨਡ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ MPID ਐਕਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ NSEL ਨੇ ਪੈਸੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜੋ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਿਸੇ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ;

(b) ਸਰਕਾਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ (ਮੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਈ.ਸੀ23 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ); ਅਤੇ (c)

(c)ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(c) ਅਧੀਨ 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਰਫ 'ਕੀਮਤੀ' ਵਸਤੂ ਦਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਮ ਬੋਲਚਾਲ ਵਿੱਚ, ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੋਨਾ, ਚਾਂਦੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਧਾਤੂਆਂ ਤੋਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਸਿਰਫ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕੀਤਾ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(x) ਜੋ ਵਪਾਰੀ NSEL ਦੇ ਮੰਚ 'ਤੇ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਵਪਾਰੀ ਹਨ। MPID ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ 'ਛੋਟੇ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟਰਾਂ' ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹੈ;

(xi) MPID ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ NSEL ਅਤੇ 63 ਮੂਨਜ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੰਬਿਤ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟਰਾਇਲਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। 63 ਮੂਨਜ਼ ਇੱਕ ਪਬਲਿਕ ਲਿਸਟਡ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ 50,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ੇਅਰਹੋਲਡਰ, 800 ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ 2 ਮਿਲੀਅਨ ਯੂਜ਼ਰ ਹਨ। ਜੇਕਰ 63 ਮੂਨਜ਼ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੋਣਗੇ; ਅਤੇ

(xii) NSEL ਨੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। NSEL ਇੱਕ ਪਾਸ ਥਰੂ ਮੰਚ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪੈਸਾ ਉਸੇ ਦਿਨ ਕਾਊਂਟਰ ਪਾਰਟੀ ਬ੍ਰੋਕਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

15. ਮਿਸਟਰ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ, ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ:

(i) NSEL ਇੱਕ ਕਮੋਡਿਟੀ ਐਕਸਚੇਂਜ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਰਗਾ ਹੈ। NSEL ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਤੋ 'ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ' ਇਕੱਠੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਰਿਟਰਨਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ;

(ii) NSEL ਵਪਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵਪਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਲਈ ਰੁ. 100 ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ (0.1%);

(iii) ਭਾਸਕਰਨ, (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ (ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ) ਐਕਟ 199724 ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 15 ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ ਅਤੇ MPID ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਫਰਕ ਹਨ, ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ MPID ਐਕਟ ਦੇ "ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ" ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾਲੇਖ 14, 19 ਅਤੇ 21 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਮਪੀਆਈਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ;

(iv) ਐਮਪੀਆਈਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਵੈਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ:

(a) ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨੇ 'ਪ੍ਰਮੋਟਰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਾਰਟਨਰ, ਮੈਨੇਜਰ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਦੱਸ' ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

(b) ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਬਿਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(c) ਧਾਰਾ 7 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਡ ਕੋਰਟ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੀਪੀਸੀ 1908 ਦੇ ਆਰਡਰ 37 ਅਧੀਨ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਵਿਛੋੜਨਾ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ।

(v) ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਨਐਸਈਐਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਜਿਸ ਨੇ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(vi) ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਆਡਿਟ ਪੈਸੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਦਾਰ-ਵਪਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਪਿੱਛੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਨਐਸਈਐਲ ਤੱਕ ਨਹੀਂ;

(vii) ਛੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ "ਓਮਨੀਬੱਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ" ਸਨ ਜੋ ਇੱਕ ਅਯੋਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ; ਅਤੇ

(viii) ਐਨਐਸਈਐਲ ਨੇ 16% ਰਿਟਰਨਜ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮੂਹਿਕ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 'ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼' ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ 16% ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਟਰਨ ਮਿਲੇਗਾ।

C. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

C. 1 ਐਮਪੀਆਈਡੀ ਐਕਟ ਦਾ ਢਾਂਚਾ

16. ਐਮਪੀਆਈਡੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 21 ਜਨਵਰੀ 2000 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਬਿੱਲ ਦੇ ਪਰਿਚਯ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜਮਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਖੋਹਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਧਦੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਜਨਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮਸ਼ਰੂਮ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕਮਾਤਰ ਉਦੇਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਧਿਅਮ ਵਰਗ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਤੋਂ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਬਿਆਜ ਦਰਾਂ ਜਾਂ ਇਨਾਮਾਂ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਤੇ ਖੋਹ ਲੈਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਬਿਨਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਮਹਾਨ ਜਨਤਕ ਰੋਸ ਅਤੇ ਹੰਗਾਮਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁੰਬਈ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਈਮਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।”

“ਕੋਈ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ, ਜੋ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਭ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਆਜ, ਬੋਨਸ, ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਮੋਟਰ, ਸਾਝੇਦਾਰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਮੈਨੇਜਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ

ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਲਾਈ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਵੀ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਵਿਆਖਿਆ- ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ, ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ 'ਚ ਚੂਕ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਆਜ, ਬੋਨਸ, ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ 'ਚ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲਾਭ ਦੇਣ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਵਿਵਹਾਰਿਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾ ਵਿਆਵਹਾਰਿਕ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਧਨ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਕਾਰਨ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਜਰੂਰਤ ਪੈਣ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਚੂਕ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਚੂਕ 'ਤੇ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਦੇ ਲੇਵੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਪਰਿਪਕਵਤਾ ਜਾਂ ਮੰਗ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਧਨ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ ਅਟੈਚ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੋਟਰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਾਰਟਨਰ, ਮੈਨੇਜਰ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

18. ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 'ਚ ਇੱਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਡ ਕੋਰਟ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਸਬੰਧੀ ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਡ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਅਧੀਨ, ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਡ ਕੋਰਟ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਸੰਪਤੀ 'ਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਅਟੈਚਮੈਂਟ 'ਤੇ ਆਪਤੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਪਤੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਅਸਲੀਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਵੰਡ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਡ ਕੋਰਟ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ 1908 ਦੇ ਆਰਡਰ 37 ਅਧੀਨ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ। ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਡ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

19. ਚੂੰਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਕੋਲ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਧਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਚੂੱਕਾਰੇ ਤੇ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕੀਤਾ ਜੋ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ 99.9% ਮਾਲਕ ਹੈ।

ਐਨ.ਐਸ.ਈ. ਦਾ ਢਾਂਚਾ

20. ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੀਆਂ ਬਾਈ-ਲਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਾਈ-ਲਾ 2.17 ਵਿੱਚ "ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਰਸੀਦ" ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਰਸੀਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਰਸੀਦ ਜੋ ਐਕਸਚੇਂਜ ਜਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਰਸੀਦ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਰਸੀਦ ਭੌਤਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡੀਮੈਟੀਰੀਆਲਾਈਜ਼ਡ/ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।”

‘ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਵੇਅਰਹਾਉਸ’ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਬਾਈ-ਲਾ 2.18 ਵਿੱਚ ਇੱਕ “ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਅਨੁਬੰਧਕ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਲੀਵਰੀਆਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੈ।” ਬਾਈ-ਲਾ 2.51 ਵਿੱਚ ‘ਮਾਰਜਿਨ’ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਮਾਰਜਿਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਨਕਦ/ਹੋਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੰਪਤੀਆਂ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਮੋਡਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਮਾਰਜਿਨ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਰਜਿਨ, ਸਧਾਰਣ ਮਾਰਜਿਨ, ਡਿਲੀਵਰੀ ਪੀਰੀਅਡ ਮਾਰਜਿਨ, ਵਾਧੂ ਮਾਰਜਿਨ ਅਤੇ ਵੇਰੀਏਸ਼ਨ ਮਾਰਜਿਨ ਜਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਰਜਿਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

21. ‘ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਰਸੀਦ’ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਬਾਈ-ਲਾ 2.96 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੋਡਿਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਾਈ-ਲਾ 3.7 ਵਿੱਚ ਦਾਇਤਵ ਦੀ ਸੀਮਾ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ: “ਐਕਸਚੇਂਜ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਜਾਂ ਅਨਅਧਿਕਾਰਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ, ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਚੁੱਕਾਰੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਚੁੱਕਾਰੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਈ-ਲਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਵਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਥਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਇਤਵ ਨਹੀਂ ਉਠਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦਾਇਤਵ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਤਦਨੁਸਾਰ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਖਿਲਾਫ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼/ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਓਰ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜਾਂ ਸਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ, ਸਹੂਲਤ ਦੇਣਾ, ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ, ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਅਤੇ ਲੇਖ।

22. ਬਾਈ-ਲਾ 4.20(ਅ) ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬਕਾਇਆ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਿਲੀਵਰੀ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਜਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਹੋਣਗੇ। ਬਾਈ-ਲਾ ਦੇ ਧਾਰਾ (ਬ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬਕਾਇਆ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸੈਟਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਿਜਨਸ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਦੁਆਰਾ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:

(ਅ) ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬਕਾਇਆ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਿਲੀਵਰੀ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਹੋਣਗੇ।NONE NONE

(ਬ) ਸਾਰੇ ਬਕਾਇਆ ਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਜੋ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸੈਟਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਿਜਨਸ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਦੁਆਰਾ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ।NONE NONE

ਬਾਈ-ਲਾ 7.10.2 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਹਰੇਕ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਲਤ ਟਰੇਡਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ: “ਐਕਸਚੇਂਜ ਹਰੇਕ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਬਾਕੀ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਸੌਦੇ ਹਨ ਉਹ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰ ਦੇਣ ਸਿਵਾਏ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਜਿਥੇ ਗਲਤ ਟਰੇਡਾਂ ਜੋ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ (ਐਸਜੀਐਫ) ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਹ ਡਿਫਾਲਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਨ…”

ਬਾਈ-ਲਾ 7.11 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਮਾਰਜਿਨ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ, ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਾਈ-ਲਾ 7.11 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

“ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਢੰਗ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਰਜਿਨ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਾਰਜਿਨਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ, ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀ ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਵਪਾਰ-ਕਮ-ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ।”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਬਾਈ-ਲਾ 9 ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਾਈ-ਲਾਅ 9.5, 9.6 ਅਤੇ 9.7 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ:

“9.5 ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਮੈਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਣੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਟਰੇਡਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਮੈਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹਨ:

(i) ਕਮੋਡਿਟੀ,

(ii) ਕੀਮਤ ਸੂਚਕ,

(iii) ਮਾਤਰਾ,

(iv) ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ,

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

9.6 ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਪਾਰ ਦਾ ਮੇਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਹਾਊਸ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਵਿਚ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ੁੱਧ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਵਿੱਤੀ ਗਰੰਟੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ.

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

9.7 ਸਾਰੇ ਬਕਾਇਆ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੂਲ ਅਨੁਬੰਧਕਾਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਯਾਨੀ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਉੱਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੋਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਡਿਲੀਵਰੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।"

23. ਬਾਈ-ਲਾਅ 10 ਵਿੱਚ ਡਿਲੀਵਰੀ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਨ:

"10.1 ਬਕਾਇਆ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ, ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਿਜਨਸ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਵਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

10.2 ਐਕਸਚੇਂਜ ਹਰੇਕ ਸਮਾਨ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਦਿਨ ਅਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀਆਂ ਅਵਧੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

10.3 ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਕਾਇਆ ਲੰਬੇ ਖੁੱਲੇ ਸਥਾਨ ਹਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ।

10.4 ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਪਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਗਾਊ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਲਈ ਛੂਟਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

10.5 ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਸਾਰੇ ਸਥਾਨ ਮਜਬੂਰੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦਾਇਤਵ ਵਿੱਚ ਪਰਿਣਾਮ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਦੀ ਬੰਦ ਦਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਬੰਦ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਪੰਨ ਅੰਤਰ ਅਗਲੇ ਵਪਾਰ ਦਿਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਵੰਡੇ ਜਾਣਗੇ, ਅਸਲ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਕਾਇਆ ਖਰੀਦ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਥਾਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ। ਨਿਲਾਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਿਜਨਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਲੋਜ-ਆਉਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹਨਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਖਰੀਦ ਦਾਇਤਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਉਹਨਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੀਮਤ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਿਕਰੀ ਦਾਇਤਵ ਖਿਲਾਫ ਸਮਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਨਿਲਾਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਉਪਯੁਕਤ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਿਜਨਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਲੋਜ-ਆਉਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਏਗੀ।"

24. ਬਾਈ-ਲਾਅ 10.7 ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਜੋ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਉਸ ਕਮੋਡਿਟੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰ ਦਰ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਾਈ-ਲਾਅਜ਼ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਜਾਂ ਛੂਟਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਉੱਤੇ ਜੋੜਾਂ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ।

ਬਾਈ-ਲਾਅ 10.8 ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਨੂੰ, ਉਸਦੇ ਖਾਤੇ ਉੱਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਆਵੰਟਿਤ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੈਸਾ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਡਿਲੀਵਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਈ-ਲਾਅ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“10.8 ਇੱਕ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਖਾਤੇ ਉੱਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਆਵੰਟਿਤ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਤੋਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਵੰਟਿਤ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਲੀਵਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਪੈਸਾ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਡਿਲੀਵਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਹੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਮਾਲ ਭਾੜੇ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।”

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਬਾਈ-ਲਾਅ 10.11 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਕਮੋਡਿਟੀ ਦੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਕਮੋਡਿਟੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਦੇ ਕਬਜੇ ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਸਟਾਕ ਹੈ। ਬਾਈ-ਲਾਅ 10.12 ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ: “ਇੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਡਿਲੀਵਰੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਡਿਲੀਵਰੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਡਿਲੀਵਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਡਿਲੀਵਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਰਵੇਖਣਕਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰ ਨਾਲ ਸਾਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਵੇਖਣਕਾਰ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਕੰਟਰੈਕਟ ਸਪੈਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੀ ਅਨੁਪਾਲਨਾ ਨਾ ਹੋਣ ਉੱਤੇ, ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।”

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

25. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਬਾਈ-ਲਾ ਅਧੀਨ, ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਮੈਂਬਰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਡਿਲੀਵਰੀ ਕੇਂਦਰ 'ਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿੱਚ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਡਿਲੀਵਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਸਰਵੇਖਣਕਰਤਾ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰ ਨਾਲ ਸਾਥ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਬਾਈ-ਲਾ 10.14, 10.15 ਅਤੇ 10.16 ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

“10.14 ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਾਹਕ/ਘਟਕ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਡਿਲੀਵਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ, ਸਰਵੇਖਣ, ਆਵਾਜਾਈ, ਸਟੋਰੇਜ, ਪੈਕਿੰਗ, ਤੌਲ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਧੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

10.15 ਕਮੋਡਿਟੀ ਦਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ, ਵਪਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਨੈੱਟ ਵਿਕਰੀ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ

ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਕੰਟਰੈਕਟ ਸਪੈਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਨੈੱਟ ਵਿਕਰੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਕੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।"

10.16 ਇੱਕ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਗੋਦਾਮ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਡਿਲੀਵਰੀ ਚੁੱਕਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰ ਅਨੁਸਾਰ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੋਦਾਮ ਦੇ ਚਾਰਜਿਜ਼, ਬੀਮਾ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਅਤੇ ਸਟੋਰੇਜ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਭਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।"

26. ਬਾਈ-ਲਾ 12 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਟਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚੂਕ ਹੋਣ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ, ਬੀਮਾ ਕਵਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਵਰਤੋਂਆਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਈ-ਲਾ 12.1.1 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:

"12.1 ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੂੰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣਾ ਹੈ

12.1.1 ਐਕਸਚੇਂਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮੋਡਿਟੀ ਸੈਗਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਬਣਾਏ ਰੱਖੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

27. ਬਾਈ-ਲਾ 12.1.2 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਟਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਈ-ਲਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੋਗਦਾਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯਮ, ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਅਤੇ ਫੰਡ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਬਾਈ-ਲਾ 12.1.3 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੇਡਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰਕਮ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਈ-ਲਾ 12.2 ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਨਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਨਿਯਮ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ:

"12.2 ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਨਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ

12.2.1 ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਨਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਨੂੰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਈ-ਲਾਅਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ, ਵਪਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

12.2.2 ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਾਧੂ ਯੋਗਦਾਨ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਹਰੇਕ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

12.2.3 ਐਕਸਚੇਂਜ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਬਹੁ-ਪਾਖੀ ਨੈੱਟਿੰਗ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਾਈ-ਲਾਅ ਵਿੱਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

12.2.4 ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਏਗੀ।

12.2.5 ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਵਾਧੂ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਸਤਵਿਕ/ਕ੍ਰਿਸਟਲਾਈਜ਼ਡ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਾਹਕ ਜਾਂ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਵਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

28. ਬਾਈ-ਲਾ 12.3 ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨਕਦ, ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦਾਂ, ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

12.3 ਯੋਗਦਾਨ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੂਪ

ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਕਦ, ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦਾਂ, ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਜਾਂ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ।

ਬਾਈ-ਲਾ 12.4 ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂਆਂ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਈ-ਲਾ 12.5 ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਨੂੰ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਰਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

12.4 ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦਲੀ

ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜਿਟ ਰਸੀਦਾਂ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਵੱਲ ਯੋਗਦਾਨ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਮੈਂਬਰ ਨੇ, ਅਜਿਹੀ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਤੇ, ਨਕਦ, ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜਿਟ ਰਸੀਦਾਂ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਜਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਜਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਦਾਨ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਈ-ਲਾਅਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਦਾਨਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ।

12.5 ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼

ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਬਿਜਨਸ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਵਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸਿਕਿਊਰਿਟੀਜ਼ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਰਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਬਾਈ-ਲਾ 12.6 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਨੂੰ (i) ਫੰਡ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ; (ii) ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ

ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਘਾਟਿਆਂ ਅਤੇ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ; (iii) ਬੀਮਾ ਕਵਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ; (iv) ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ; ਅਤੇ (v) ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਲਬਧ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

“12.6 ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ

12.6.1 ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਈ-ਲਾਅਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਵਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਈ-ਲਾਅਜ਼, ਨਿਯਮਾਂ, ਬਿਜਨਸ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀਆਂ ਨਿਯਮਾਵਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

a ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ;.

ਬੀ. ਮਿਲਣ ਲਈ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਅਰਜ਼ੀ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮੀਆਂ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ, ਵਪਾਰਕ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਨਿਯਮ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ;

c. ਬੀਮਾ ਕਵਰ(ਾਂ) ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ/ਜਾਂ ਹਰ ਸਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਕੇ ਡਿਫਾਲਟ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

d. ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਾਫ਼-ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਦਾਇਤਵ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਈ-ਲਾਅ, ਨਿਯਮਾਂ, ਬਿਜ਼ਨਸ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ;

e. ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਮੈਂਬਰ ਨਾ ਰਹੇ, ਤਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਾਈ-ਲਾਅ, ਨਿਯਮਾਂ, ਬਿਜ਼ਨਸ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ,

f. ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼।

29. ਬਾਈ-ਲਾਅ 12.7 ਅਤੇ 12.8 ਖਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਫੰਡ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟਰ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

“12.7 ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ

ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਸਾਫ਼-ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਈ-ਲਾਅ, ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਅਤੇ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਪਏ ਹੋਏ ਹੋਰ ਪੈਸਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ;

12.8 ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਡਿਫਾਲਟਰ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਇਸਤੇਮਾਲ

ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਈ-ਲਾਅ, ਨਿਯਮਾਂ, ਬਿਜ਼ਨਸ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਅਤੇ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ:

[...]

12.9.2 ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਨਾਕਾਫੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਬਕਾਇਆ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਸੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮਾਂ ਵੱਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਵਿਚ ਘਾਟ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਯੋਗਦਾਨ ਜਾਂ ਜਮਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

[...]

ਬਾਈ-ਲਾਅ 12.11 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਮਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:

12.11 ਯੋਗਦਾਨ ਜਾਂ ਜਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ
ਹਰੇਕ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਵੱਲ ਜਮਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਵਪਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰ ਭਾਗ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਜੋ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ ਉਸ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ। ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਲਈ ਆਵੰਟਿਤ ਫੰਡ ਨੂੰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ।

ਬਾਈ-ਲਾਅ 12.12 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਮਾਂ ਕੱਟੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

12.12 ਉਸਦੇ ਰੁਕਣ 'ਤੇ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ
12.12.1 ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਸਲ ਜਮਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਦੋਂ

a ਸਦੱਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ

ਬੀ. ਸਾਰੇ ਬਕਾਇਆ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਐਕਸਚੇਂਜ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਚਾਰਜ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ, ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਹਨ,

c. ਐਕਸਚੇਂਜ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ, ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ, ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਸਦੱਸ ਦੀ ਅਸਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਤੋਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ; ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ, ਜੋ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

d. ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਕਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਅਥਾਰਟੀ, ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਲੱਗ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ/ਦੇਣਦਾਰੀ/ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ

ਈ. ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਕਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਐਕਸਚੇਂਜ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਵਿੱਖ.

12.12.2 ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦਾ ਤਰੀਕਾ, ਰਕਮ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁੜ-ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਰਕਮ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਅਸਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜੀਂਦੇ ਬਕਾਏ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂਬਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਮੇਤ ਜਮ੍ਹਾ.

C. 3 'ਜਮਾਂ' ਅਤੇ 'ਵਿੱਤੀ ਸਥਾਪਨਾ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ: MPID ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2(c) ਅਤੇ 2(d) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ

30. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ MPID ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਸਿਰਫ਼ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਥਿਤੀਆਂ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ 'ਵਿੱਤੀ ਸਥਾਪਨਾ' ਇੱਕ ਡਿਫਾਲਟਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“4. (1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬਾਵਜੂਦ,-

(i) ਜਿਥੇ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮਿਲਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨਾਕਾਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ,-

(a) ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਿਪਕਵਤਾ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਜਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ; ਜਾਂNONE

(b) ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪੁਖਤਾ ਲਾਭ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ; ਜਾਂNONE

(c) ਅਜਿਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ; ਜਾਂNONE

(ii) ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਜਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਣਨਾਤਮਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਸਕੇ;

[...]

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

31. ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਡੀ) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ' ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਡੀ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“(ਡੀ) “ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਜਾਂ ਮਾਲਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ

ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ;

ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚੋਂ (ਅ) ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਜਾਂ ਮਾਲਕੀ ਹੈ; ਅਤੇ (ਬੀ) ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਇਹ 'ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ' ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ' ਹੋਵੇਗਾ। ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(42) “ਵਿਅਕਤੀ” ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਗਮਿਤ ਅਤੇ ਅਨਿਗਮਿਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ25$_{SUPERSCRIPT}$ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

25 ਨਿਊ ਹੋਰਾਈਜ਼ਨ ਸੁਗਰ ਮਿਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰ ਪੁਡੂਚੇਰੀ, (2912) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 575 (ਪੈਰਾ 58) ਲਿਮਿਟੇਡ. [ਡਾ. ਧਨੰਜ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਸੀ) “ਜਮ੍ਹਾਂ” ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਨਕਦ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੇਵਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਬਿਆਜ, ਬੋਨਸ, ਲਾਭ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਲਾਭ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ—

(i) ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਜਾਂ ਡਿਬੈਂਚਰ, ਬਾਂਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ, ਜੋ ਐਸ.ਈ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1992 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਐਸ.ਈ.ਬੀ.ਆਈ. ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ;

(ii) ਫਰਮ ਦੇ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂੰਜੀ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਕਮਾਂ;

(iii) ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਕਮਾਂ ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਹੈ;

(iv) ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ, -

(a) ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ,

(b) ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ,

(c) ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1964 ਦੀ ਧਾਰਾ 6ਏ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ, ਜਾਂ

(d) ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ;

(v) ਵਪਾਰ ਦੇ ਸਧਾਰਣ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ, -

(a) ਸਿਕਿਊਰਿਟੀ ਜਮ੍ਹਾਂ,

(b) ਡੀਲਰਸ਼ਿਪ ਜਮ੍ਹਾਂ,

(c) ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ,

(d) ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਆਰਡਰ ਖਿਲਾਫ ਅਗਾਊ;

(vi) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਫਰਮ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਘ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਧਨ ਉਧਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ

(vii) ਕਿਸੇ ਚਿੱਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ।

ਵਿਆਖਿਆ I.—"ਚਿੱਟ" ਦਾ ਅਰਥ ਉਸ ਨੂੰ ਚਿੱਟ ਫੰਡ ਐਕਟ, 1982 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ;

ਵਿਆਖਿਆ II. — ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ (ਚਾਹੇ ਚਲ ਜਾਂ ਅਚਲ) ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਉੱਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਵੱਲੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੀ ਹੈ:

ਕਿਸੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ;NONE

ਅਜਿਹੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਅਧੀਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਤੌਰ ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ; ਅਤੇNONE

ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨਕਦ, ਕਿਸਮ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੇਵਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਿਆਜ, ਬੋਨਸ, ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਭ ਦੇ।NONE

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਾਹਰਵਾਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਤੋਂ (vii) ਵਿੱਚ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਕਮ ਦਾ ਕਵਰੇਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਜਾਂ ਦੇਬੈਂਚਰ, ਬਾਂਡ ਜਾਂ ਐਸ.ਈ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (v) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ, ਡੀਲਰਸ਼ਿਪ ਜਮ੍ਹਾਂ, ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਆਰਡਰ ਖਿਲਾਫ ਅਗਾਊ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਤੋਂ (vii) ਵਿੱਚ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬਾਹਰ ਹਨ।

32. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਤਰਿਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਮਤਲਬ' ਦਾ ਫਰਜ਼ ਵਰਤਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਾਪਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਦਰਾ ਸਰਮਾ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ. ਸਰਮਾ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਵੂਮੈਨ ਫਰੋਮ ਡੋਮੈਸਟਿਕ ਵਾਇਲੈਂਸ ਐਕਟ 2005 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਫ) ਵਿੱਚ 'ਘਰੇਲੂ ਸੰਬੰਧ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੂੰ 'ਮਤਲਬ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ' ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰਕ ਹੈ। 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹੇਗਾ' ਦੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। 'ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹੇਗਾ'

ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸੀਮਿਤ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

33. ਸ਼ਬਦ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਇਸਦੀ ਚੌੜਾਈ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਕੋਈ ਵੀ" ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੂਲ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਵਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

(i) ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ;

(ii) ਕੋਈ ਵੀ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ;

(iii) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ;

(iv) ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਲਾਭ ਦੇ; ਅਤੇ

(v) ਕੋਈ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ।

34. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ:

(i) ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ; ਜਾਂ

(ii) ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ।

35. ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ 'ਕੋਈ' ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਰਤੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਢੰਗ. ਰਾਜ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜੋ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰੋ, MPID ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (c) ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਸੀਦ, ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ. ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਸੈਕਸ਼ਨ 2(2). ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ 'ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ' ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਵਸਤੂ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(2) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"(2) 'ਜਮ੍ਹਾ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪੈਸੇ ਦਾ ਜਮ੍ਹਾ, ਚਾਹੇ ਇਕ ਮੁਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਬਿਆਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ।" ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਓੜੀਸਾ28, ਕੇਰਲ29, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼30, ਗੋਆ31, ਤੇਲੰਗਾਨਾ32, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼33 ਅਤੇ ਸਿੱਕਿਮ34 ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ ਪੈਸੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

36. ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਦੇ ਦੂਜੇ ਘਟਕ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੈਸਾ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਵਾਪਸੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਦ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਾਭ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਆਜ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਵੀ) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮਾਂ, ਡੀਲਰਸ਼ਿਪ ਜਮਾਂ ਜਾਂ ਅਗਾਊ ਰਕਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਦੀ ਜਮਾਂ 'ਜਮਾਂ' ਦੇ ਫਰੇਜ਼ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ 25,000 ਰੁਪਏ ਜਮਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਪੈਸਾ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਜਮਾਂ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮਾਂ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ

ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਭ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਓਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਟਰੇਡਿੰਗ 'ਤੇ 16% ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਜਮਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹਨ।

37. ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਾਂਗੇ ਜੇਕਰ NSEL ਨੂੰ MPID ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(c) ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ 'ਜਮਾਂ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਐਕਟ. ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ NSEL ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਵਸਤੂਆਂ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਰਸੀਦਾਂ ਹਨ NSEL ਦੁਆਰਾ 'ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ' ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, 'ਵਾਪਸੀ' ਦਾ ਟੈਸਟ ਹੋਵੇਗਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਲਈ. ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਨਕਦ, ਕਿਸਮ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਹੈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਵਿਆਜ, ਬੋਨਸ ਦੇ ਲਾਭ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਲਾਭ. ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਵਿੱਤੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ

28 ਓਡੀਸ਼ਾ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਜਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 2011 29 ਕੇਰਲਾ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 2013 30 ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ [ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ] ਐਕਟ 1999 31 ਗੋਆ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 1999 32 ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਜਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 1999 33 ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਜਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 1999 34 ਸਿੱਕਿਮ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 2000 ਜਮਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਮਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਵੇ। ਸਾਡੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਅਪਵਾਦ ਧਾਰਾ (ਵੀ) ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਵਪਾਰਕ ਕੰਮ ਦੇ ਸਧਾਰਣ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ (ਅ) ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮਾਂ; (ਬੀ) ਡੀਲਰਸ਼ਿਪ ਜਮਾਂ; (ਸੀ) ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਰਕਮ; ਅਤੇ (ਡੀ) ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਆਰਡਰ ਖਿਲਾਫ ਅਗਾਊ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ 'ਜਮਾਂ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੀ. 3.1 ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ: ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾਂ

38. ਟਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੂੰ ਮਾਰਜਿਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਇੱਕ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਗਾਰੰਟੀ ਫੰਡ ਬਣਾਏ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 4.12 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਉਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਰਜਿਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਟਰੇਡ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਮਾਰਜਿਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਲਾਜ਼ਮੀ' ਹੈ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 4.12 ਐਸ.ਜੀ.ਐਫ. ਨੂੰ 'ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ' ਵਜੋਂ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਾਈ-ਲਾਅ 12.2.1 ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ 'ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ' ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਐਸ.ਜੀ.ਐਫ. ਨੂੰ 'ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ' ਵਜੋਂ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪਵਾਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। 'ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ' ਦੇ ਫਰੇਜ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਆਸਪਾਸ ਦੇ ਫਰੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਰੰਗ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) (ਵੀ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 'ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ', ਡੀਲਰਸ਼ਿਪ ਜਮ੍ਹਾਂ, ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ, ਅਤੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਆਰਡਰ ਖਿਲਾਫ ਅਗਾਊ ਤੋਂ 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਦੇ ਫਰੇਜ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) (ਵੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸੰਕਲਪ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ: (i) ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਟੋਕਨ ਰਕਮਾਂ (ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਅਤੇ ਅਗਾਊ ਪੈਸਾ), ਅਤੇ (ii) ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਡਿਫਾਲਟ ਦੀਆਂ ਹੰਗਾਮੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ (ਡੀਲਰਸ਼ਿਪ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ)।

39. ਬਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ35 ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਵਫਾਦਾਰ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਛੱਡਣ ਯੋਗ ਹੈ। ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਫਰੇਜ਼, "ਕਲਾਇੰਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੰਡ" ਨੂੰ ਕਈ ਸੂਬਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਵੱਲੋਂ

ਮੈਂਬਰ-ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਬੇਈਮਾਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਇੱਕ ਫੰਡ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਫਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸੁਝਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਹਨ:

35 ਬ੍ਰਾਇਨ ਏ ਗਾਰਨਰ, ਬਲੈਕਜ਼ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (11 ਐਡੀ. ਥਾਮਸਨ ਰਾਇਟਰਜ਼)।

(i) ਇਕ ਅਗਾਊ ਭੁਗਤਾਨ ਜੋ ਕਿ ਠੇਕੇ ਦੀ ਵਫਾਦਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ;

(ii) ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ 'ਕਾਰਜਾਂ' ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ;

ਅਤੇ

(iii) ਨੁਕਸਾਨ, ਚੋਟ ਅਤੇ ਚੂਕ ਦੇ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਹੱਕ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

40. ਬਾਈ-ਲਾਅ ਦੇ ਅਧਿਐ 12 ਵਿੱਚ ਐਸ.ਜੀ.ਐਫ. ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

(i) ਐਸ.ਜੀ.ਐਫ. ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

(a) ਇਸਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ ਲਈ ਖਰਚੇ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ;

(b) ਫਰਜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫੰਡ ਦਾ ਅਸਥਾਈ ਇਸਤੇਮਾਲ;

(c) ਬੀਮਾ ਕਵਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਆ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ;

(d) 'ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ' ਦੌਰਾਨ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ;

(e) ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਜਮਾ ਦੀ ਵਾਪਸੀ;

(f) ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਵੱਲ ਭੁਗਤਾਨ ਜਿਥੇ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ;

(g) ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟਰ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

(ii) ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਵਪਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਭਾਗ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਪਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਫੰਡ ਨੂੰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(iii) ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਫੰਡ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸਿਕਿਊਰਿਟੀਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਰਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

41. ਐਸ.ਜੀ.ਐਫ. ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਫੰਡ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਨਿਯਮਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੰਡ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਇਕ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮਾ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਜਿਥੇ ਫੰਡ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਦੀਆਂ 'ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ' ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਰੰਮਤ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਵਪਾਰ ਮੈਂਬਰ (ਖਰੀਦਦਾਰ) ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਵਪਾਰ ਮੈਂਬਰ (ਵਿਕਰੇਤਾ) ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਮਾ ਨੂੰ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਲਈ ਇਕ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਫੰਡ ਨੂੰ

ਆਪਣੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਫੰਡ ਨੂੰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਵਿੱਚ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਿਕਿਉਰਿਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫੰਡ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਸ.ਜੀ.ਐਫ. ਦੀਆਂ ਇਹ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਸ.ਜੀ.ਐਫ. ਨੂੰ ਨਾਮਕਰਣ ਵਿੱਚ 'ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮਾ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਚੂੰਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. 'ਪੈਸਾ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਜੀ.ਐਫ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(c) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ 'ਜਮਾ' ਦੇ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸੀ. 3. 2 ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ: ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾਂ

42. ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਮੰਚ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਮਾਨਤਾ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਫਿਰ ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਰਸੀਦ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਖਰੀਦਦਾਰ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਤੋਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਡੈਬਿਟ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਸਤੂ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਬਾਰੇ ਡਿਲਿਵਰੀ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਮੁਲ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ। ਇਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਦਲਾਲ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਿਲਿਵਰੀ ਆਵੰਟਨ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਵੈਟ ਇਨਵਾਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਇੱਕ ਡਿਲਿਵਰੀ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਤੋਂ ਮਾਲ ਲੈਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵਸਤੂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਵਸਤੂ ਦੀ ਸਵੀਕ□ਤੀ ਨੂੰ ਵਸਤੂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਸਿਰਫ 'ਕਸਟਡੀ' ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ 'ਵਸਤੂ ਦੀ ਸਵੀਕ□ਤੀ' ਦੇ ਫਰੇਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਸਤੂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੀ ਸਵੀਕ□ਤੀ 'ਤੇ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੂੰ ਵਿਵਿਧ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਦਾਇਤਵ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਡਿਲਿਵਰੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਕੰਟਰੈਕਟਾਂ ਦੀ ਮੇਲ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਡਿਲਿਵਰੀ ਨੋਟ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਵਸਤੂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਰਸੀਦ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਇ-ਲਾਅ 2.96 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਸਤੂ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਾਇ-ਲਾਅ 4.20 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬਕਾਇਆ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਡਿਲਿਵਰੀਆਂ ਦੇਣ ਜਾਂ ਲੈਣ ਦੁਆਰਾ ਸੈਟਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ (ਵਸਤੂ ਨੂੰ) ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੀਲਾਮੀ ਦੇ ਵਪਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ। ਬਾਇ-ਲਾਅ 10.11 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੇਅਰਹਾਉਸਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਡਿਲਿਵਰੀ ਲਈ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਵਸਤੂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ 'ਸੇਵਾਵਾਂ' ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੀਮਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਵੇਅਰਹਾਉਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ (ਜਦੋਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਅਧੀਨ 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਹੈ।

43. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਵਰਗੇ ਕੀਮਤੀ ਧਾਤੂਆਂ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। 'ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੈਧ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਇਜ਼ਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਵਰਗੇ ਕੀਮਤੀ ਧਾਤੂਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਇਜ਼ਹਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਇਜ਼ਹਾਰ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਤਰਿਮ ਅਰਥ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਐਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਉਹ ਵਸਤੂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੁੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਵਸਤੂ ਦੇ ਆਂਤਰਿਕ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਹੀ ਸੰਦਰਭਿਤ ਨਹੀਂ

ਕਰਦਾ। ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦਾ ਮੁੱਲਵਾਨ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੀ ਰਾਖੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਨਿਰਮਾਣ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਵੇ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ 'ਜਮਾ' ਅਤੇ 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ' ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 'ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ' ਦਾ ਫ਼ਰੇਜ਼ ਕੇਵਲ ਕੀਮਤੀ ਧਾਤੂਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਸਤੂਆਂ ਜੋ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਵਪਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੀਆਂ।

44. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਸੀ) ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਮਾ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਈਏ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਬ੍ਰੋਸ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਕੇ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ:

ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਗਾਹਕ;

ਉੱਚ ਨੈੱਟ ਵਰਥ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ; ਅਤੇ

ਖੁਦਰਾ ਨਿਵੇਸ਼ਕ।

45. ‘ਕੰਟਰੈਕਟ ਸਪੈਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨਜ਼’ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

ਵਸਤੂਆਂ;NONE

ਟਰੇਡਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ;NONE

ਨਿਵੇਸ਼; ਅਤੇNONE

ਆਮਦਨ.NONE

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਅਰੰਡੀ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਖਰੀਦ ਕਰਾਰ (ਟੀ+3) ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਕਰਾਰ (ਟੀ+36) ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਨੂੰ 16% ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤਾ ਕਿ:

"ਮੌਕੇ"

ਟਰੇਡਰ ਟਰੇਡ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਲਾਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨNONE

ਟਰੇਡਰ ਨੂੰ ਨੇੜਲੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਰਾਰ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੂਰ ਦੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਰਾਰ ਵਿੱਚ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣਾ ਪਵੇਗਾNONE

ਦੋਵਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟਾਂ ਲਈ ਕੀਮਤ ਉਪਲਬਧ ਹੈNONE

ਐਕਸਚੇਂਜ ਕਾਉਂਟਰਪਾਰਟੀ ਗਾਰੰਟੀ ਜੋਖਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈNONE

ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਜੋਖਮ ਨਹੀਂ, ਭਵਿੱਖ ਕਰਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ"NONE

"ਟਰੇਡਿੰਗ ਮੌਕੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ:"

ਟੀ+2 ਅਤੇ ਟੀ+25ਕਰਾਰ ਟਰੇਡਰਾਂ ਨੂੰ ਅਨੋਖਾ ਟਰੇਡਿੰਗ ਮੌਕਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈNONE

ਟਰੇਡਰ ਟੀ+2 ਕਰਾਰ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਟੀ+25 ਕਰਾਰ ਵੇਚਦਾ ਹੈNONE

ਟੀ+2 ਤੇ ਪੇ-ਇਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਟੀ+25 ਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਪੇ-ਆਉਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੂਰੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਚੱਕਰ 35-37 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਹੈNONE

ਦੋ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਮਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤ ਦਾ ਅੰਤਰ ਜੇ ਸਾਲਾਨਾ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵਿਆਜ ਦਰ ਲਗਭਗ 16% ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈNONE

ਅਜਿਹੇ ਟਰੇਡਾਂ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਮਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ"NONE

ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਵਿੱਚ ਟਰੇਡਿੰਗ ਮੌਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬੈਂਕ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟਾਂ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤਾ ਕਿ: ਤੁਲਨਾ

ਬੈਂਕ ਐਫ.ਡੀ. 9.25% 390 ਦਿਨਾਂ ਲਈ; ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਟਰੇਡਿੰਗ ਮੌਕਾ 16%;NONE

ਬੈਂਕ ਐਫ.ਡੀ. ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਿਆਦ 390 ਦਿਨ; ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਟਰੇਡ ਮਿਆਦ 35-55 ਦਿਨ, ਅਨੁਬੰਧ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈNONE

ਟਰੇਡਰਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਸਹੂਲਤ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਰੋਲ ਓਵਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈNONE

‘ਜੋਖਮ ਪ੍ਰਬੰਧਨ’ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਵੱਲੋਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਜੋਖਮ ਪ੍ਰਬੰਧਨ

ਟਰੇਡਾਂ ਨੂੰ ਸਟਾਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਲੈਟਰਲ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈNONE

ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਉੱਤੇ ਟੀ+2/ਟੀ+3 ਅਨੁਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ 10-15% ਕੈਸ਼ ਮਾਰਜਿਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈNONE

ਵਿਪਰੀਤ ਕੀਮਤ ਦੀ ਚਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਟੀ+2/ਟੀ+3 ਅਨੁਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੇਤਾ ਤੋਂ ਵਾਧੂ ਮਾਰਜਿਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈNONE

ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੇ ਨਿਲਾਮੀ/ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ (ਸਰਕੁਲਰ: 029/2008)NONE

ਵੇਅਰਹਾਉਸ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਚੋਣ, ਮਾਨਤਾ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਜਾਂਚ, ਫਿਊਮੀਗੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨNONE

ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋੜੀ ਗਈ ਅਨੁਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਨੋਖੇ ਟਰੇਡਿੰਗ ਮੌਕੇ ਵਜੋਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਟਰੇਡਰ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਟੀ+2

ਅਨੁਬੰਧ ਖਰੀਦੇਗਾ (ਟੀ+2 ਉੱਤੇ ਪੇ-ਇਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ) ਅਤੇ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਟੀ+25 ਅਨੁਬੰਧ ਵੇਚੇਗਾ (ਟੀ+25 ਉੱਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਪੇ-ਆਉਟ ਨਾਲ)। ਦੋ ਨਿਪਟਾਨ ਮਿਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਮਤ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਲਗਭਗ 16% ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਟਰੇਡ ਸਟਾਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਲੈਟਰਲ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ, ਮਾਨਤਾ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਪਰੀਖਣ, ਫਿਊਮੀਗੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ 'ਆਸ਼ਵਾਸਨਯੋਗ ਵਾਪਸੀ' ਅਤੇ ਇੱਕ 'ਸੇਵਾ' ਮਿਲੇਗੀ। ਭਾਵੇਂ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸਟੇਟ ਨੂੰ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।

ਸੀ.4 ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ

ਸੀ. 4.1 ਗ੍ਰਾਂਟ ਥੋਰਨਟਨ ਰਿਪੋਰਟ

46. ਐਫ.ਐਮ.ਸੀ. ਨੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਥੋਰਨਟਨ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ. ਨੂੰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਆਡਿਟ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਇਆ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਈ ਉਦਾਹਰਣ ਮਿਲੇ ਜਿੱਥੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ:

(a) NSEL ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਏ ਸਨ NSEL ਦੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਪਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖੋ, ਏ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਜਿਸ ਕੋਲ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਜਮਾਂਦਰੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ;

(ਬੀ) ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਜੋ ਡਿਫਾਲਟ ਸਨ ਜਾਂ ਉਹ ਜੋ ਥੱਕ ਗਏ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਰਜਿਨ ਸੀਮਾਵਾਂ, ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਲੋੜਾਂ;

(c) ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸੀ ਗੋਦਾਮਾਂ ਅਤੇ NSEL ਨੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਸੰਚਾਲਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਸਰਤ;

(d) ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੋਰਡ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨੌਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੋ। ਕੋਈ ਵੀ ਹੈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਹੈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਕਦੇ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ;

(e) ਕਲਾਇੰਟ ਮਾਰਜਿਨ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਫੰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਡਿਫਾਲਟਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ। NSEL ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਮਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਿਯਮਤ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, 28 'ਤੇ ਮਾਰਚ 2013, ਰੁ. ਤੋਂ 236.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਢਵਾ ਲਏ ਸਨ NSEL ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਓਵਰਡਰਾਫਟ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਫੰਡ ਦੇਣ ਲਈ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਫੰਡ। ਕਲਾਇੰਟ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਫੰਡ ਬੈਲੇਂਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਘਾਟਾ ਹੈ 2012 ਤੋਂ ਜੂਨ 2013 ਤੱਕ। ਵਿੱਤੀ ਟੀਮ ਨੇ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁੱਦਾ;ਸਟਾਕ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ. ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਜਮਾਂਦਰੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ NSEL ਦਾ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਸੀ;

(f) ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਗਨੇਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਨੇ 10 ਜੁਲਾਈ 2013 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ FMA ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 120 NSEL ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ 6,000 ਕਰੋੜ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਥੇ ਲਈ ਗੋਦਾਮ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਟਾਕ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ. ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਜਮਾਂਦਰੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ NSEL ਦਾ ਇਸ ਉੱਤੇ

ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਸੀ;

(g) ਭਾਵੇਂ ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ NSEL ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਮਈ 2011 ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਸਥਾਪਨਾ ਅਜੇ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਦਾਮ ਸਨ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਡ;

(ਨ;
(h) ਹਾਲਾਂਕਿ ਗੋਦਾਮ ਰਸੀਦਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਸਬੂਤ ਦੇਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਇਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਸੀਦਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਸੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਅਲੋਕੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਇਹ ਗਲਤ ਦਾਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਸੌਦਾ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਸਮਰਥਿਤ ਹੈ;

ਸੀ. 4. 2 63 ਮੂਨਜ਼ ਫੈਸਲਾ

47. ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਠੱਗੇ ਗਏ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੇ 24 ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਤੋਂ 5,600 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮਧਿਆਸਤਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। 5,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚੋਂ 3,365 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਮਧਿਆਸਤਾ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। 6 ਜਨਵਰੀ 2014 ਨੂੰ, ਈ.ਓ.ਡਬਲਿਊ., ਮੁੰਬਈ ਨੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਸੀ.ਈ.ਓ., ਗੋਦਾਮ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਇਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਮਾਨਤਾ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਕਰ ਸਕਣ। ਐਫ.ਐਮ.ਸੀ. ਨੇ 18 ਅਗਸਤ 2014 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਅਤੇ 63 ਮੂਨਜ਼ ਨੂੰ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਵੀ.ਸੀ ਦਾਗਾ, ਮਿਸਟਰ ਜੇ ਸੋਲੋਮਨ, ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਯੋਗੇਸ਼ ਥਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਮਧਿਆਸਤਾ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ 3,365 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ 835.88 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕੀਤਾ।

48. 15 ਅਕਤੂਬਰ 2014 ਨੂੰ, ਆਰਥਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 63 ਮੂਨਜ਼ ਅਤੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਪਛਾਣਾਂ ਬਣਾਏ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪਰਦਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 12 ਫਰਵਰੀ 2016 ਨੂੰ, ਧਾਰਾ 396(3) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮਿਲਾਪ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ 63 ਮੂਨਜ਼ ਅਤੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੇ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਿਲਾਪ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਗ੍ਰਾਂਟ ਥੋਰਨਟਨ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਹਰੇ ਕਰਾਰਾਂ (ਛੋਟੀ ਅਵਧੀ ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਅਵਧੀ) ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:

“1.3. ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਰਾਰ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੀ+25) ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਤੰਬਰ 2009 ਵਿੱਚ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਐਕਸਚੇਂਜ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੀ ਬੋਰਡ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 2009 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਰਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਕੁਲਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

1.4. ਇੱਕ ਵਿੱਤ ਵਪਾਰ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਐਕਸਚੇਂਜ 'ਤੇ ਕੁਝ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਰ ਦਾ ਰਿਟਰਨ ਗਾਰੰਟੀਡ ਹੈ।

ਕਈ ਅੰਦਰੂਨੀ (ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ.) ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਡਾਟਾਬੇਸਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਐਕਸਚੇਂਜ 'ਤੇ ਕੁਝ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਵਜੋਂ ਯੀਲਡ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ 16%) ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।

ਇੱਕ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬ੍ਰੋਕਰੇਜ ਘਰਾਣੇ (ਗਿਓਜਿਤ ਕੈਮਟ੍ਰੇਡ ਲਿਮਿਟੇਡ) ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਐਕਸਚੇਂਜ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਵੇਸ਼ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਿਟਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ, ਇਸ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਸਟਾਕਾਂ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬਾਰ-ਬਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਡਿਫਾਲਟਸ : ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਜਿਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਗਿਰਵੀ/ਧਨ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਉਲੰਘਿਆ ਗਿਆ। ਹੋਰ, ਬਾਰ-ਬਾਰ ਡਿਫਾਲਟਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਲੋਟਸ ਰਿਫਾਇਨਰੀਜ਼ ਨੇ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, 1-4-2012 ਤੋਂ 30-7-2013 ਦੇ ਪੰਦਰਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ 198 ਦਿਨਾਂ 'ਤੇ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਮਾਰਜਿਨ ਲੋੜਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ: ਜਿਹੜੇ ਮੈਂਬਰ ਡਿਫਾਲਟ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਰਜਿਨ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਜਿਨ ਲੋੜਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸੌਦੇ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 2009 ਤੋਂ 2013 ਤੱਕ 1800 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਰਜਿਨ ਸੀਮਾ ਛੋਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਮੈਂਬਰ ਕੋਲੈਟਰਲ ਦੀ ਅਪਰਯਾਪਤ ਨਿਗਰਾਨੀ: ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟਾਕ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦੇਖਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸੌਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਗ੍ਰਾਂਟ ਥੋਰਨਟਨ ਨੇ ਇੱਕ ਸਟਾਕ ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਲੈਟਰਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਘਾਟਾ ਪਾਇਆ।

ਫੈਸਲਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਥੋਰਨਟਨ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗਾਹਕ ਧਨ/ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਫੰਡ ਦੇ ਗਲਤ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕੀਤਾ:

“1.12. ਗਾਹਕ ਧਨ/ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਫੰਡ ਦਾ ਗਲਤ ਇਸਤੇਮਾਲ: ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਬਾਈ-ਲਾਅਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ “ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਘਟਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਰਜਿਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿਸਾਬ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕੇਵਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਘਟਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਗ੍ਰਾਂਟ ਥੋਰਨਟਨ ਨੇ ਸਬੂਤ (ਈਮੇਲ ਸਮੇਤ) ਪਾਏ ਕਿ ਗਾਹਕ ਧਨ/ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਫੰਡ, ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ ਤੇ ਡਿਫਾਲਟਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗਾਹਕ ਧਨ/ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਫੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਿਆ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, 28-3-2013 ਨੂੰ, ਰੁਪਏ 236.5 ਕਰੋੜ ਨੂੰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਫੰਡ ਤੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਓਵਰਡ੍ਰਾਫਟ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਫੰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਪ੍ਰੈਲ 2012 ਤੋਂ ਜੂਨ 2013 ਤੱਕ ਗਾਹਕ ਧਨ/ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਫੰਡ ਬੈਲੈਂਸ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਘਾਟਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐਫ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਦੀ ਵਿੱਤ ਟੀਮ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਉਠਾਇਆ।"

ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਘਾਟ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਖੋਜ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੇਅਰਹਾਊਸਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:

"ਰਿਪੋਰਟ ਫਿਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਪਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਗੋਦਾਮ ਸਟਾਕ.ਗੋਦਾਮ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀਕਰਣ ਦੀ ਘਾਟ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ: "ਫਿਰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੌਦਿਆਂ ਲਈ ਗੋਦਾਮ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀਕਰਣ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਬੰਧ ਗੋਦਾਮ ਸਟਾਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਗੋਦਾਮ ਗਾਹਕ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਗੋਦਾਮ ਸਨ ਅਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕੋਲੈਟਰਲ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੋਦਾਮਾਂ ਉੱਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਥੋਰਨਟਨ ਨੂੰ ਕਈ ਗੋਦਾਮਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਗੋਦਾਮਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ 16-5-2011 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸਦੇ ਗੋਦਾਮ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਬਾਈ-ਲਾਅਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਭਾਵੇਂਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਬਾਈ-ਲਾਅਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਗੋਦਾਮ ਰਸੀਦ ਇਕ ਮਾਨਤਾ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਮੋਡਿਟੀ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸੀ। NSEL ਨੇ ਗੁਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ NSEL ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਡਿਲੀਵਰੀ ਅਲੋਕੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ (DAR) ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜੋ ਅਸਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਰੇਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਡਿਲਿਵਰੀ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਗੋਦਾਮ।"

17.12.2013 ਦੇ ਐਫਐਮਸੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਜਿਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ 63 ਮੂਨ ਅਤੇ ਐਨਐਸਈਐਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਐਬਸਟਰੈਕਟ:

"15.1. ਨੋਟਿਸ I: ਫਾਇਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਿਟੇਡ (ਐਫ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਲ.) : ਅਸੀਂ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੀ ਇਕੁਇਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਫ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਦੇ ਮਾਲਕਾਨਾ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਜਿਗਨੇਸ਼ ਸ਼ਾਹ, ਚੇਅਰਮੈਨ-ਕਮ-ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਫ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਦੇ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਹੀ ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ੍ਰੀ ਜੋਸਫ ਮੈਸੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੀਕਾਂਤ ਜਾਵਲਗੇਕਰ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜੁਲਾਈ 2013 ਵਿੱਚ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸੰਕਟ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੱਕ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ 5500 ਕਰੋੜ ਦੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਡਿਫਾਲਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਤੱਥ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 14.7 ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਸ.ਸੀ.ਐਨ.ਜ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੁਹਰਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਦਾਹਰਣਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਵਜੋਂ ਐਫ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਫ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਦਾ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਸਰਜ਼ ਗ੍ਰਾਂਟ ਥੋਰਨਟਨ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ 3-12-2013 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਜਿਗਨੇਸ਼ ਸ਼ਾਹ, ਮਿਸਟਰ ਜੋਸਫ ਮੈਸੀ ਅਤੇ ਐਫ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਣ ਉੱਤੇ ਹੀ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਆਡੀਟਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤੀ।

15.1.1. ਛੋਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜੋ ਛੋਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਵਸਤੂ ਵਪਾਰ

ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨੀ ਵਿੱਤੀ ਵਾਪਸੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋੜੀ ਗਈ ਕੰਟਰੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਜੋ ਘੱਟ ਪੂੰਜੀਕ□ਤ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੈੱਟ ਵਰਥ ਘੱਟ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਜਿਨ ਛੋਟ ਦੇਣਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਬਕਾਏ ਵਿੱਚ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ, ਘੱਟ ਜਾਂ ਨਾਕਾਫੀ ਸਟਾਕਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਖਰਾਬ ਗੋਦਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ, ਕੋਈ ਜੋਖਮ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਨਾ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਐਸ.ਜੀ.ਐਫ. ਵਿੱਚ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕੇਸ਼ ਪੀ. ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 2012-13 ਲਈ ਸਟੈਟਿਊਟਰੀ ਆਡੀਟਰਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਜੋ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਗਨੇਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਜਿਸ਼ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਬੂਤ, ਆਦਿ, ਇਹ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਐਫ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਦੇ ਦੋ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਉਪ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੀ।

15.1.2. ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ ਕਿ ਐਫ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਲ., ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉੱਤੇ ਛਾਇਆ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਮੰਚ ਉੱਤੇ 13,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ/ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ 5500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸੰਕਟ ਵਰਗੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਐਫ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਲ., ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਨਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਬੇਵਜਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰ ਸਕੇ।

15.1.3. ਐਫ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਪਾਰ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੈ ਜੋ ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਮੰਚ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀਜ਼, ਵਸਤੂਆਂ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ, ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰੋਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ 15.1.4 ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਜੋ ਐਫ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ, ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਨਾਇੰਸਾਫ਼ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਨਤੀਜੇ ਹਨ ਕਿ ਐਫ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਲ., ਜੋ ਮਲਟੀ-ਕਮੋਡਿਟੀ ਐਕਸਚੇਂਜ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਐਮ.ਸੀ.ਐਕਸ.) ਵਿੱਚ ਐਂਕਰ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਹੈ, ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਸਾਖ ਅਤੇ ਕਿਰਦਾਰ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਜਾਂ ਸਚਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ., 1952 ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼ ਡੇਰੀਵੇਟਿਵਜ਼ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਐਮ.ਸੀ.ਐਕਸ. ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਇਕਵਿਟੀ ਪੂੰਜੀ ਦੇ 2% ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਹੋਲਡਰ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਲਈ "ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਅਕਤੀ" ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਐਫ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਲ., ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ/ਇਕਾਈ ਜੋ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਘ/ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗੀ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਜਾਂ ਐਫ.ਐਮ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਸੰਘ/ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਕੁੱਲ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਇਕਵਿਟੀ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮੋਡਿਟੀ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪੋਸਟ 5-ਸਾਲ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

49. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਸ ਮੋਡਸ ਓਪਰੈਂਡੀ ਦਾ ਨੋਟ ਲਿਆ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਟਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਟਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਰਚੀ ਗਈ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਠੱਗਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਅਤੇ 63 ਮੂਨਜ਼ ਦੇ ਵਿਲੀਨੀਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 396 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 396 ਵਿੱਚ 'ਜ਼ਰੂਰੀਅਤ' ਦਾ ਪਹਿਲੂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ 'ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਥਿਤੀ' ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਲੀਨੀਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਲੀਨੀਕਰਨ ਦਾ ਤਰਕ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀਆਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ 12 ਫਰਵਰੀ 2016 ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਵਿਲੀਨੀਕਰਨ ਦੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਈ.ਓ.ਡਬਲਿਊ. ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਰਤਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਲੀਨੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪੈਸੇ ਵਸੂਲ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦਰਸਾਏ।

ਈ.ਓ.ਡਬਲਿਊ. ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਰਤਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"92.1. ਕੀ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ 12-2-2016 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਖੁਦ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ:

“8.1. ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਵਿੰਗ, ਮੁੰਬਈ:

(i) 24 ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਤੋਂ ਕੁੱਲ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਰਕਮ ਹੈ 5689.95 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ

(ii) 4400.10 ਰੁਪਏ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੁਕਮ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।

(iii) 1233.02 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ 5 ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਖਿਲਾਫ

(iv) ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ 5444.31 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 4654.62 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗੈਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਕੋਰਟ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਲਿਕੁਇਡੇਸ਼ਨ ਲਈ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 789.69 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਈ.ਓ.ਡਬਲਿਊ. ਦੁਆਰਾ ਅਟੈਚ/ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(v) ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ 885.32 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 882.32 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗੈਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਕੋਰਟ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਲਿਕੁਇਡੇਸ਼ਨ ਲਈ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 3 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਈ.ਓ.ਡਬਲਿਊ. ਦੁਆਰਾ ਅਟੈਚ/ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(vi) ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉੱਪਰ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਟੈਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਲਿਕੁਇਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

(vii) ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ (ਰਿਟਾ.) ਵੀ.ਸੀ. ਦਾਗਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ 2 ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 3-ਮੈਂਬਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਅਤੇ ਮੁਦਰੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(viii) ਅਜੇ ਤੱਕ 558.83 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 379.83 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ/ਰਿਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 179 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਛੋਟੇ ਵਪਾਰੀਆਂ/ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡੇ ਗਏ ਹਨ।

8.2. ਪ੍ਰਵਰਤਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਲਾ:

(i) ਈ.ਡੀ. ਨੇ 25 ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਤੋਂ 3973.83 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ;

(ii) ਈ.ਡੀ. ਨੇ 12 ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ 837.01 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕੀਤਾ ਹੈ;

(iii) ਪੀ.ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਧ ਅਨੁਸਾਰ, ਈ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ

ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

8.3. ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਵਰਤਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਆਪਣੇ ਮੈਂਡੇਟ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ…."

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਇਸ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 396 ਵਿੱਚ 'ਜ਼ਰੂਰੀਅਤ' ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ:

"92.2. ਜੋ ਗੱਲ ਅਗਸਤ 2014 ਵਿੱਚ ਐਫ.ਐਮ.ਸੀ. ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਪਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਹ ਅੰਤਿਮ ਵਿਲੀਨੀਕਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਵਿਲੀਨੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। 2013 ਦੀ "ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਥਿਤੀ" ਜਿਸ ਲਈ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਜਬਰੀ ਵਿਲੀਨੀਕਰਨ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਗਾਇਬ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 396 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਣ ਖੁਦ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਤੱਕ, ਐਫ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਿਸਟਲਾਈਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਈ.ਐਨ.ਆਰ. 835.88 ਕਰੋੜਾਂ ਨਾਲ, ਆਈ.ਐਨ.ਆਰ. 3365 ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ ਡਿਕਰੀਆਂ/ਅਵਾਰਡਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ 2013-2014 ਵਿੱਚ ਐਫ.ਐਮ.ਸੀ. ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਐਮਰਜੈਂਟ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਉਹ 2016 ਵਿੱਚ, ਵਿਲੀਨੀਕਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 396 ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ "ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ" ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਜ਼ਰੂਰੀ" "ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ" ਨਾਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 396 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਹਾਲਤ ਹੋਵੇ। ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀਅਤ ਦਾ ਟੈਸਟ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 396 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਲਈ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਹੈ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।"

ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਝੂਠਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਪੂਰਾ ਸਟਾਕ ਗਿਰਵੀ ਵਜੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਟਾਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁ. 6,000 ਕਰੋੜ ਹੈ।

"91.3. ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਐਫ.ਟੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋੜੀ ਗਈ ਕਾਂਟਰੈਕਟਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਜੁਲਾਈ 2013 ਤੱਕ, 99% (ਅਤੇ ਈ-ਸੀਰੀਜ਼ ਕਾਂਟਰੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ), ਘੱਟੋ ਘੱਟ 46% ਟਰਨਓਵਰ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜੋੜੀ ਗਈ ਕਾਂਟਰੈਕਟਾਂ ਦਾ ਬਣਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜੋੜੀ ਗਈ ਕਾਂਟਰੈਕਟਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਵਿੱਤੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਅਤੇ ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ. ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਸੀ ਜੋ ਸਪੌਟ ਡਿਲੀਵਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਸੀ।" ਗ੍ਰਾਂਟ ਥੋਰਨਟਨ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਐਫ.ਐਮ.ਸੀ. ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਜਿਗਨੇਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਨੇ, 10-7-2013 ਨੂੰ, ਡੀ.ਸੀ.ਏ. ਅਤੇ ਐਫ.ਐਮ.ਸੀ. ਨੂੰ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਕੋਲ ਪੂਰਾ ਸਟਾਕ ਗਿਰਵੀ ਵਜੋਂ ਹੈ; ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਥਾਨ ਦੇ 10-20% ਵਜੋਂ ਮਾਰਜਿਨ ਮਨੀ; ਅਤੇ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ 120 ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸਟਾਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਆਈ.ਐਨ.ਆਰ. 6000 ਕਰੋੜ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਹੋਏ। ਹੋਰ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਜੁਲਾਈ 2013 ਵਿੱਚ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਆਪਣੇ ਐਕਸਚੇਂਜ 'ਤੇ ਟਰੇਡਿੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਲਗਭਗ ਆਈ.ਐਨ.ਆਰ. 5600 ਕਰੋੜਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਜੋ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ,

50. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ 63 ਮੂਨਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉਸ ਮੋਡਸ ਓਪਰੈਂਡੀ ਦਾ ਨੋਟ ਲਿਆ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਏ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ

ਕੀਤਾ। ਇਸਨੇ ਧਾਰਾ 396 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਕੀਰਣ ਆਧਾਰ ਤੇ ਅਮਲਗਮੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਮਲਗਮੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਈ.ਓ.ਡਬਲਿਊ. ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਰਤਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਲਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ 63 ਮੂਨਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਥੋਰਨਟਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਐਫ.ਐਮ.ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਅਤੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਠੱਗਣ ਲਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ।

ਸੀ. 5 ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ

51. ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਸਕਰਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦਾ ਸਿਰਫ ਉਲਾਂਘਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਸਕਰਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਬੰਧੇ ਨਹੀਂ ਹਨ।

52. ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।36 ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭਾਸਕਰਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਸੁਣਨ ਵਾਲੀ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬੈਂਕਿੰਗ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਮ੍ਹਾਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"26. ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਐਕਟ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਚੰਗੁਲ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉੱਚ ਵਿਆਜ ਦਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜਗਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਠੱਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਐਕਟ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਜਮਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾ ਖਾ ਗਏ ਸਨ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਐਕਟ ਨਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਸੀ ਜੋ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਐਕਟ, 1956 ਅਧੀਨ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ।

27. ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਐਕਟ ਉਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜੋ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਐਕਟ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਸੰਭਵਤ: ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਐਕਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕਈ ਲੱਖ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਹੰਝੂ ਪੋਚ੍ਹਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੱਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਕਾਏ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਰੇਤਾਓਂ ਤੋਂ ਅਸਰਦਾਰ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਥੰਮ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਥੰਮ ਤੱਕ ਖਿੱਚੇ ਬਿਨਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਲੀ ਕਲਾਥ ਮਿਲਜ਼ [(1983) 4 SCC 166] ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ।

ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਜੇ ਸੀ. ਪੁਲਜਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ37 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਸਕਰਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"14. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਜੇ ਸੀ. ਪੁਲਜਲ ਮਾਮਲੇ [(2005) 4 CTC 705 (ਬੋਮ)] ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਐਕਟ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਐਕਟ ਵਾਂਗ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

15. ਅਸੀਂ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ [(2005) 4 ਸੀਟੀਸੀ 705 (ਬੋਮ)] ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਬੌਂਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾ□ਟਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਖਰੇਪਣ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਛੋਟੇ ਵਖਰੇਪਣ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਹ ਮਹਾਰਾ□ਟਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

53. ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਭਾਸਕਰਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾ ਵੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ ਨੇ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 14, 19(1)(ਜੀ) ਜਾਂ 21 ਦੇ। ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਦਕਿ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"31. ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14, 19(1)(g) ਜਾਂ 21 ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਕਿਵੇਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਪਾਯ ਹੈ। ਕੁਝ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਿਤ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਾ ਫਾਈਡ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਮੋੜਿਆ ਵੀ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿੱਤੀਆਂ ਦਾ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਕੁਖਿਆਤ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਸੂਮਿਅਤ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਉੱਚ ਦਰ ਦੇ ਵਿਆਜ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲ ਜਮਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਹ ਜਮਾਕਰਤਾ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਜਮਾ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਟੋਕਨ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਪਾਸ ਬੁੱਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਜਿਆਦਾਤਰ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਬੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਮਝਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਅਦਾ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਬੇਕਾਰ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 80 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕ, 60 ਤੋਂ 80 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕ, ਵਿਧਵਾਵਾਂ, ਅਪਾਹਜ, ਵਾਰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ, ਰਿਟਾਇਰਡ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਬਿਨਾਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਮਦਦ ਤੋਂ, ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਜਮਾ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਰਿਕਵਰ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ।

32.ਪਾਰੰਪਰਿਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸਾਂ, ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਖਰਚੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ, ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਮਿਲਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਜਲਦੀ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

33.ਰਾਜ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦਾ ਸੰਭਾਲਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਪੇਰੈਂਸ ਪੈਟ੍ਰੀਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਲਈ ਹੱਲ ਲੱਭੇ ਬਿਨਾਂ ਚੁੱਪ ਦਰਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਵਿੱਤੀ ਠੱਗ, ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਅਤੇ ਚਾਰਲਟਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਝੂਠੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਕੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਭੋਲੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਛੋਟੇ ਰਕਮਾਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ

ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਿੱਤੀ ਵਿੱਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਾਸੂਮ ਜਮਾਕਰਤਾ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਏ।"

54.ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਉਪਾਯ ਹੈ ਜੋ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਭਾਸਕਰਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਸ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਮਾਮੂਲੀ" ਫਰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

55.ਭਾਸਕਰਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਊ ਹੋਰਾਈਜ਼ਨਜ਼ ਸੁਗਰ ਮਿਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੁਡੂਚੇਰੀ ਸਰਕਾਰ38 ਵਿੱਚ ਅਨੁਸਰਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਡੂਚੇਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਟੈਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੁਡੂਚੇਰੀ ਵਿੱਚ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 2004 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਵੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦਾ ਮੂਲ ਅਤੇ ਸਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਲਿਸਟ ਜਾਂ ਸਟੇਟ ਲਿਸਟ ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਟਰੇਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਸਕਰਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਨੁਸਰਦਿਆਂ ਜਿਸ ਨੇ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂਕਿ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਇਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਐਮਪੀਆਈਡੀ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"50. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੁਡੂਚੇਰੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਛੋਟੇ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਿਲਚਸਪੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਅਤੇ ਫਰੇਬੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਬਚਤ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜੋ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ।

51. ਪਰੰਤੂ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪਹੇਲੀ ਵੱਲ ਮੁੜ ਆਉਂਦਿਆਂ ਜੋ ਦੋ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਜਿਆਦਾ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਰਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ [(2005) 4 CTC 705 (Bom)] ਜਿਸ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਐਲਾਨਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ [ਸੋਨਲ ਹੇਮੰਤ ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, (2012) 10 SCC 601], [ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵਿਜੇ ਸੀ. ਪੁਲਜਲ, (2012) 10 SCC 599], ਤਾਂ ਜੋ ਹੁਣ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ।

[...]

59. [...] ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੁਡੂਚੇਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਚੂੰਕਿ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪੁਡੂਚੇਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਿੰਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕੁਦਰਤ ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਿਲਚਸਪੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਅਤੇ ਬਚਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਫਰੇਬੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।" ਭਾਸਕਰਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਡੂਚੇਰੀ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

56. ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵਿਜੇ ਸੀ. ਪੁਲਜਲ39$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਤੇ ਸੋਨਲ ਹੇਮੰਤ ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ40$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ

ਭਾਸਕਰਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਸੋਮਾ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ41SUPERSCRIPT ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਡਿਪੋਜ਼ਿਟਰਜ਼ ਆਫ ਫਾਇਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਐਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟਸ ਐਕਟ 1999 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਸਕਰਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਨਿਊ ਹੋਰਾਈਜ਼ਨਜ਼ ਸੁਗਰ ਮਿਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

57. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ, ਸਮੇਤ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੈਧ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੀ. 6 ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

58. ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਬਾਇ-ਲਾਅਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਹੈ ਜੋ ਕੇਵਲ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਪੇ-ਇਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕੇਵਲ ਉਸੇ ਦਿਨ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੌਦੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੌਦਾ ਵੀ ਇਸ ਲਈ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਕਾਰੋਬਾਰ/ਸੌਦਾ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਇਨ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਰ ਇਹ ਕੇਵਲ ਵਸਤੂ ਵਪਾਰ ਦੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਸੇ ਦਿਨ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ। ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕਿ 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) 'ਜਮ੍ਹਾ' ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ, ਪਰਿਭਾਸਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਾਪਸੀ ਪੈਸੇ, ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਪੈਸਾ ਉਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰਿਭਾਸਾ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ, ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਰ, ਬਾਈ-ਲਾ ਨੰਬਰ 10.8 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਧਿਅਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਾਈ-ਲਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਵੰਟਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ, ਡਿਲੀਵਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਤੱਕ, ਪੈਸਾ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

59. ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਟਰੈਕਟ ਨੋਟਸ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਰਸੀਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਸਿਰਫ ਇੱਕ 'ਮਾਧਿਅਮ' ਸੀ। ਪਰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ 'ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਕੁਝ ਗਲਤ ਹੋਇਆ ਹੈ'। ਹੋਰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਪੰਕਜ ਸਰਾਫ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨਾਲ ਕੋਈ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:

“ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਦ, ਬੋਨਸ, ਲਾਭ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਪਜ- ਦੋ ਵਪਾਰਕ ਤਾਰੀਖਾਂ ਯਾਨੀ ਟੀ+2 ਅਤੇ ਟੀ+30/33/25 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ

ਨੂੰ ਉਪਜ ਵਜੋਂ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਹ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਜਮ੍ਹਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਨੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਨੇ ਕੋਈ ਰਕਮ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।"

60. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਸਿਰਫ ਵਿਕਰੇਤਾ ਟੀ+2 ਵਿੱਚ (ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਟੀ+25 ਵਿੱਚ) ਨੂੰ 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੋਜ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2(ਸੀ) ਅਤੇ 2(ਡੀ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 'ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਰਸੀਦਾਂ' ਨੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਹੋਏ ਸੌਦੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਨੇ ਦੇਖਿਆ: "... ਇਹ ਰਸੀਦ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਹੋਏ ਸੌਦੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਹੈ ਕਿ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਕੀ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਵਸਤੂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੁੱਧ ਸੌਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

61. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਵਲ ਜੇਕਰ ਵਾਪਸੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ, ਬੋਨਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ, ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸੀ "ਵਿਆਜ, ਬੋਨਸ, ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਭ ਦੇ" ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਬਲਕਿ ਕਿ 'ਵਾਧੂ ਲਾਭ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬੇਮਤਲਬ ਹੈ, ਦੂਜਾ, ਕਿ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਪੈਸਾ 'ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ'। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬਲਕਿ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੀਮਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕੇ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਸੰਕੀਰਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

62. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਚੂਕ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉੱਚਤਮ, ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 465 ਅਤੇ 467 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ। ਈ.ਓ.ਡਬਲਿਊ. ਨੇ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਧਾਰਾ 173 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 409,465,467,468,471,474 ਅਤੇ 477(4) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 120(ਬੀ) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ।

63. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 6 ਮੂਨਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ 'ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ', ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਦੇ ਮੋਡਸ ਓਪਰੈਂਡੀ ਨੂੰ ਵਪਾਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਸਕਰਨ (ਸੁਪਰਾ), ਨਿਊ ਹੋਰਾਈਜ਼ਨਜ਼ (ਸੁਪਰਾ), ਸੋਨਲ ਹੇਮੰਤ ਜੋਸ਼ੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਵਿਜੇ ਕੁਲੀਜਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 39 ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਸਕਰਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਫਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 14,

19(1)(ਜੀ) ਜਾਂ 21 ਨੂੰ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

64. ਹੋਰ, 1 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਨ.ਐਸ.ਈ.ਐਲ. ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ' ਹੈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਬੰਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਅਧਾਰ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਸਨ ਜੋ 14% ਤੋਂ 16% ਤੱਕ ਦੀ ਉਪਜ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੁਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ 'ਹਲਕਾ ਹਵਾਲਾ' ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਪਸੀਆਂ ਨੂੰ। ਅਜਿਹਾ ਇੱਕ ਵੇਖਾਲਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

65. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਡ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਐਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਾਯ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਹੈ, ਚੂੰਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੁਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਹਾਂ।

66. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ 22 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਚੁਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕਰਨਾ ਵੈਧ ਹੈ।

67. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਸ਼ਸ਼ਵਤ ਜੈਨ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ)
ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate